TÜRK SOLU

Yıl : 1
Sayı : 27
21 Mayıs 1968
100 Kuruş

MİLLÎ CEPHENİN ÖNÜNDEKİ TEHLİKELER

Devrimciler arasında güçbirliğine girişilmesi zaruri ve alternatifi olmayan bir yoldur. Emperyalistlerle, onun işbirlikçilerini en çok korkutan da, bu teşebbüstür. Bundan dolayı, isabetlidir ve bundan dolayı da en doğru yoldur.

«... beklenildiği üzere, Atatürk'ün millî politikası, ikili anlaşmalar, üsler vesaire gibi ca nsıkıcı soruları tekrar ortaya atmaya çalışarak, hükümete karşı entrika ve tecavüzler arttırılmaktadır. Bu sebeple, herkes müttefiktir ki, bu tehlike, muhalefetin tedricî şekilde parçalanmasını ve bütün arzulanmayan sonuçlariyle birlikte, SOL VE SOL EĞİLİMLERİN BİR BİRLİK YARATMASINI ÖNLEMEK ÜZERE, boğulmasını tahrik eder ve hattâ bunu zorlar.» (Haydar Tunçkanat'ın Senatoda açıkladığı CIA raporundan.)

Hamdi KONUR

Eğer bir ülkede, uyduluk, ya da bağımlılık - bağımsızlık tartışması ola biliyorsa, o ülkenin bağımsızlığına gölge düşmüş demektir. Diğer bütün mad dî unsurları bir yana bıraksak bile. sadece bu gerekçe, bizim ulusal kurtuluş savaşına hazır olmamızı gerektirir.

Kaldı ki, ulusal kurtuluş savaşını zorunlu kılan bir yığın gerekçe, bugün gözler önüne serilmiştir. Tekelci kapitalizmin en güçlü emperyalist devleti Birleşik Amerika, sonu gelmiyen, genel bunalımlarla var olmakla yok olmanın çırpınışı içindedir. Bu durum, kendisini bir yığın anlaşmaların içine itmiştir.

Amerikanın yaptığı bütün andlaşmalar, tek yanlı amaç güder. Üretim fazlasının sebep olduğu bunalım, kendisini pazar aramaya itmiştir. Sermaye birikiminin sebep olduğu bunalım, kendisini yatırım alanı aramaya itmiştir. Dev sanayiini ayakta tutma zorunluğu, kendisini ham madde kaynaklarını zap tetmeye itmiştir. Ve bütün bunlar, bir birine sıkı-sıkıya bağlıdır. İç-içedir.

Biz, Amerikanın bu ihtiyaçlarına cevap verecek duruma düşürülmüşüzdür ve Amerika, elde ettiklerini koruyabilme çaresinin, güçlü Amerikan ordusunda olduğunu bilmektedir. Elde ettiklerinin garantörü olarak, binbir bahane yaratarak, her yerde olduğu gibi, ordusunu da sermayesinin yanına yerleştirmiştir. Ve bugüne kadar, bu ordunun az gelişmiş ülkelerden, kendiliğinden çekilip gittiği de görülmemiştir. Üstelik, kendisine bağlı iktidarların, seçimle iktidara gelip yine aynı mekanizmayla iktidardan gittiği de görülmemiştir. Durumun, Amerikan açısından gözler önüne serilen tablosu, budur.

Tartışılamıyacak kadar açık-seçik gerçeklerdir, bunlar. Şimdi, söz konusu zorlayıcı şartların az gelişmiş ülkelere aktarılması seyrine bakalım:

Tekelci imparatorluklar, ya da uluslararası tröstler, karteller ve konsorsiyumlar (ki, biz bunların topyekûn saldırganlığına emperyalizm diyoruz), az gelişmiş ülkeye gelirken, «biz, sizi kalkındıracağız, biz sizi kurtaracağız, biz sizi komünizme karşı koruyacağız» diyerek geliyorlar. Gerçekte ise yaptıkları, geribırakılmış ülkeyi tekelci devletin, ya da tekeller devletinin bağımlı ve geribırakılmaya mahkûm bir şubesi haline getirmektir.

Azgelşmiş bir ülke, bunların yardımiyle kalkınamaz ve kalkınanı da bugüne kadar görülmemiştir. Afrika'dan, Asya'dan tutun da Güney Amerikaya gelinceyedek, tekelci sermaye ile kalkınabilen tek bir ülke bile gösterilemez. Bir ülkenin kalkınması, kendi ağır sanayiini kurması, kendi pazarlarına hâkim olması, kendi kaynaklarını işleyebilecek bir teknik aşamaya, üretici güçler aşamasına ulaşması demektir. Yabancı sermaye bunu yaptığı anda, kendine rakip yaratmak suretiyle, bizzat kendi mezarını kazmış, kendi hayat kaynaklarını kurutmuş olur. Nitekim, bugüne kadar kalkınmasını tamamlamış, kapitalizmin belirli bir aşamasına ulaşmış ülkelerin birbirlerine karşı diş dişe, boğaz boğaza giriştikleri mücadeleler, savaşlar, gözler önünde. Ve tüm sonuçlariyle gözler önünde.

Emperyalist aşamada, emperyalist bir devletin yaşaması, geri bırakılmış ülkelerin, geri bırakılmışlık şartlarının sürdürülmesiyle mümkündür. İşte bundan dolayı tröstlerin, kartellerin, konsorsiyumların yardımiyle, ya da bunların temsilcisi tekelci devlet kapitalizminin yardımiyle kalkınma olmaz. Tam tersine geri kalma, bağımlı duruma sokulmak suretiyle yoksullaşma, köleleşme olur. Onların yaşaması, mazlum ulusların büsbütün yoksullaşmasına bağlı olduğu için, azgelişmiş ülkelerin yabancı, emperyalist sermaye ile kalkınması olmaz. Ve bugüne kadar da böyle bir şey görülmemiştir.

Yerleştikleri ülkelerin askerî güçleri NATO'nun, ekonomileri de NATO-ya bağlı ve malî oligarşinin somut bir örgütü olan KONSORSİYUM'ların kontrolu altındadır. Temelde olan böylesine bir çelişme, istense de, istenmese de, geri bırakılmış ülke halklarının su yüzüne çıkan bağımsızlık mücadelesi şeklinde var olup olmama savaşına, dökülüyor. Çağımızın karakteristiğidir, bu. bundan dolayı, tüm geri bırakılmış ülkelerde, ulusal kurtuluş savaşlarının, maddî şartları vardır ve bu savaşların içindedirler.

Klâsik kapitalizm aşaması olan 19. yüzyılda, yoksullaştığı gözler önünde olan bir sınıf vardır: İşçi sınıfı. Kapitalizmin bugünkü emperyalist aşamasında ise yoksullaşan uluslar vardır. Bunlar az gelişmiş ülke halklarıdır. Bundan dolayı savaş, az gelşmiş uluslarla gelişmiş emperyalist uluslar arasında kopmaktadır. Savaşın ulusal (milliyetçi) niteliği buradan gelir. Bu savaş, aynı zamanda, ulusal yoksullaşmanın, uluslararası faktörü olan emperyalizme yani, tekelci devlet kapitalizmine de karşıdır. Bundan dolayı da, sınıfsal bir nitelik taşır.

İşte, çağımızda, milliyetçilikle sosyalizmin ayrılmazlığı buradadır. Bir tarafta emperyalizmin ve onun yerli taban gücü olan, yabancı sermayenin paravan ortakları feodal komprador kapitalist sınıfının bulunması ve bir tarafta da, tüm emekçi, aydın ve milliyetçi, zinde güçlerin cepheleşmesi, bu maddî zorunluluğa dayanır. Devrimci güçbirliğini yaratan da bu şartlardır.

Şimdi biz, böylesine köklü ve ulusal, böylesine organik sosyal gelişmeyi, yabancı ve dış etkilere bağlayabilir miyiz, Hiç şüphesiz, böylesine köklü ve ulusal, böylesine organik sosyal gelişmeyi biz, dış etkenlere, yabancı kışkırtmalara bağlama hafifliğini gösteremeyiz.

O takdirde, Devrimci Güçbirliğini, bu yolda suçlamalar, ya da suçlama yeltenişleri nereden geliyor?. «... beklendiği üzere, Atatürk'ün millî politikası, ikili anlaşmalar, üsler vesaire gibi can sıkıcı soruları tekrar ortaya atmaya çalışarak, hükûmete karşı entrika ve tecavüzler artırılmaktadır. Bu sebeple, herkes müttefiktir ki, bu tehlike, muhalefetin tedrici şekilde parçalanmasını ve bütün arzulanmıyan sonuçlariyle birlikte, sol ve sol eğilimlerin, bir birlik yaratmasını önlemek üzere, boğulmasını tahrik eder ve hattâ bunu zorlar.» (★)

Feodal ve komprodor ekibinin, yani emperyalistlerle işbirliği kuran unsurlar adına nüfuzlu bir temsilcinin, Amerikalılara verdiği bir raporun, sayın tabiî senatör Haydar Tunçkanat tarafından senatoda okunan bir bblümüdür bu parça. Emperyalistlerle yerli işbirlikçiler arasında kurulan samimî ilişkinin reddedilemiyen belgesi.

İlk yıllarda emperyalizmle böylesine bir işbirliği kuranlar, yaptıklarının vatana ihanet olduğunu bilmez göründüler. Onlara göre kalkınmanın iki yolu vardı: Kapitalist yol, kapitalist olmayan yol. Kendileri kapitalist yolu tercih etmişlerdi. Ama, bunun yanında, bir de kalkınmanın şartları söz konusu: Gerekli sermaye birikimi, teknik gelişmede, yani üretim güçlerinin teknik ve insan gücü olarak gelişmesinde beirli bir aşamaya ulaşma zorunluluğu v. s.. «Bunlar mevcut olmadığına göre, yabancı sermaye ile işbirliğine girmek şarttır. Bizim yaptığımız da bundan başka bir şey değildir» diyorlardı. Ve özel sektörcü devlet felsefelerini bu gerekçeye dayamışlardı. Sonuç, şuna vardı :

«... Amerikan kuvvetlerinin güvenliğini maddeten etkileyebilecek dahilî karışıklıklar halinde... Hükûmet, bu karışıklıkları kendi imkânları ile bastırmaya gayret edecektir. Bununla birlikte; alınan tedbirler etkisiz kalırsa, veya... hükûmeti yardım talebinde bulunursa veya Amerikan komutanlığı ... hükûmetinin bu gibi hareketleri etkili bir şekilde veya zamanında önleyebilecek durumda olmadığına kanaat getirirse, Amerikan kuvvetleri, Amerikan Komutanlığının gerekli gördüğü harekâta, tek yanlı olarak veya... hükûmetiyle birlik halinde girişebileceklerdir.» (Amerikaya işgal yetkisi veren belgeler ... Akşam gazetesi, 3 Mart 1968 tarih)

Bu belge de Belçika Meclisinde, okunmuştur. Bizdeki durumun neye varacağı bugünden kestirilemez. Biz, yine konumuza dönelim:

Emperyalistlerce yapılan kalkındırmanın çıkmaz yol olduğunu. yukarıda söylemiştik. Bu yolun ikili anlaşmalara kadar gelip dayandığını, emperyalizmin en ağır baskıları altında elimiz, kolumuz bağlı kaldığını ve bu yolun uyduluğa, köleliğe giden bir yol olduğu yazıldı, çizildi ve bu yolun sonuçları da ortaya döküldü.

Gerçek neticelerini gördükten sonra, bu yolda ısrar, düpe-düz ihanete gider. Ve artık dönüşü olmayan bir yöne girilmiştir. Bu durumu ortaya çıkaran 27 Mayıs ve onun getirdiklerine karşı girişilen saldırı, masum bir inanç olarak başlıyan veya öyle gösterilmek istenen teşebbüsün bilinçli bir ihanete dönüştüğünü gösterir. Bu davranışların ve ilk bakışta masum görünen eylemlerin sebep olduğu sonuçları temizlemek üzere girişilen çabaları suçlama yeltenişleri de ihanetin bilincine varıldığını gösterir.

Devrimciler arasında güçbirliğine girişilmesi zarurî ve alternatifi olmayan bir yoldur. Emperyalistlerle, onun işbirlikçilerini en çok korkutan da, bu teşebbüstür. Bundan dolayı, isabetlidir ve bundan dolayı da en doğru yoldur. Fakat burada bazı tehlikelerle karşı karşıya bulunduğumuzu itiraf etmeliyiz. Bunların başında, karşı tarafın bu teşebbüsü parçalamakta kullandığı yöntem gelir. Bu yöntemin biz, yabancısı değiliz. İlk uygulaması, I. Kurtuluş Savaşımızda, Atatürk'e karşı olmuştu. Bildiğimiz gibi, başarı sağlıyamadı. O dönemde de, ulusal kurtuluş savaşımız, yabancı bir devlete uydu olma, namus ahlâk, ırz tanımayan bir rejim anlamında kullanılan komünizm suçlamalariyle parçalanmak istenmişti. Bunu böyle yapanlar da yine emperyalistler ve onların uşaklarıydı. Fakat ondan sonra, ne zaman halktan yana, ileri bir harekete koyulduysak, bu suçlama arkasından girişilen tedhiş ve baskılar başarı kazandı.

Bugün de aynı tehlike ile karşı karşıyayız. Ve kampanya başladı bile. İnsanları niyet ve düşüncelerinden dolayı suçlamaya yeltenmek bir ortaçağ davranışıdır. İnsanlar, kendilerine yükletilen düşünce ve niyetlerinden değil, eylemlerinden sorumludurlar. Ve uygar bildiğimiz uluslar, bu dönemi yüzlerce yıl önce aşmıştır. Bu bakımdan, biz hem düşünce özgürlüğünün sağlanmasını gerçekleştirmeye, hem de niyet ve düşünceye dayanan suçlama baskısını yenmeye mecburuz. Bunun tek yolu, baskının üzerine yürümek ve suçlamalara aldırmadan, omuz omuza mücadeleye devam azmimizi bilemektir.

Kendi halkının, kendi ulusunun kurtuluşu ve mutluluğu için savaşan bir insanın suçluluğu diye, bir konu olamaz.

Demek ki, bizi bölmek isteyen, bizi parçalamak suretiyle emperyalist soygunculuğunu sürdürmek isteyen, komprador kapitalistlerinin ve onların uşaklarının saldırılarına kulak asmadan birlik ve beraberlik içinde ulusal savaşımıza devam etmeye mecburuz. Bu yiğit savaşçılarımızı aramızdan herhangi bir bahane ile ayırdığımız gün, sıranın bize de geleceğini bilmeliyiz.

Bizim için tehlikeli olabilecek ikinci bir tutum da, bizim kendimizden gelebilir. Kendi gücümüzü takdir etmede yapacağımız ufak bir falso, bizi ya sektarizme, ya da küçük burjuva çıkışlı kaprislerimize itebilir.

Güçbirliğini gerekli kılan şartları sağlam ve sıhhatli tesbit ettikten ve onun gerekliliğine inandıktan sonra, yapılacak iş, onu başarıya ulaştıracak şartların yaratılmasından ibarettir.

Kuruntuya dayanan gerekçelerle, kendi gücümüze karşı duyduğumuz güvensizlikle çekingenlik belirtileri, bizi hareketin dışına itebilir. Çünkü, içine girilen ulusal kurtuluş savaşı, emperyalizme karşı girişilen savaş, çağımızın yörüngesine oturtulmuş en sağlam ve en isabetli savaşıdır. Bundan sakınmayınız. Bu savaşta başarının bütün şartları, bizden yana. Haklıyız, ulusların ölmezliği bir gerçektir. Ulusal kurtuluş savaşlarının başarı kazanmadığı hiçbir ülke görülmemiştir. Maddî gücümüz, emperyalizmin de, onların uşaklarının da hakkından gelebilecek yetenektedir.

Haksızdan yana, kölelikten yana çıkmamış ve tarihin hiçbir döneminde, kendi halkının karşısına dikilmemiş, ulusal niteliğini yitirmemiş, zinde kuvvetlerimiz ve sağduyusuna inandığımız emekçi halkımız var olsun.

(★) Haydar Tunçkanat'ın, Senatoda açıkladığı rapor. 8-7-1968 Cumhuriyet.

Vietnam Kurtuluş Cephesi
VİETKONG
(Orta Sayfada)

başyazı

Siyasal Demokrasi Sosyal Demokrasi

Suphi KARAMAN

Güneş doğarken özgür olan her şey kıvanç içindedir. Sahradaki yolcu yeni bir günün ışınlariyle mutludur. Yükselme voltası atan kuşların şakrak sesleri saadetlerini yansıtır. Her canlı, doğaldaki her yaratık kızaran tan yerinde yaşama isteğinin ölçüsüz ihtirasını, var olmanın sonsuz gururunu duyar. Yeni bir enerjiye kavuşmanın sevinci umutları arttırır. Çoğalan ışık, artan sıcaklık hareketliliği hızlandırır. Karanlığın sessizliği yırtılırken aydınlığın motör gürültüleri dünya çarkına anlam kazandırır. Ama herşey özgür olmaya bağlıdır. Ne kafesteki kuşun tatlı sesi, ne demir parmaklıklar gerisindekinin aydınlık düşüncesi, ne de yoksulluk girdabında bulunanların insancıl duyguları kızaran tan yerinde mutludurlar. Her gün büyümekte olmalarına rağmen tarladaki saplar da, bir yerlerinden bağlı oldukları için, güneş doğarken esen meltemler önünde sadece başlarını eğerler. Herşey, ama herşey özgürlüğün var olmasına bağlıdır.

Ezenler ve ezilenler toplum yaşantısının binlerce yıldan beri sürüp gelen en belirgin iki ucudur. Her canlıda olduğu gibi yaşama gayreti insanlar için de bir ekonomik çabadan ibarettir. Elverişli yaşama ortamına ekonomik çaba sürecinden geçilir. Bu çaba gösterilirken başlangıç noktasındaki dengesizlik gittikçe çoğalan farklılıkların nedeni olur. Dengesizlik, daha çok, gittikçe güçlenen başlangıçta veya sonradan devam eden egoizminden olabileceği gibi, bazan da, sonunda güçsüz düşenin yapısal pısırıklığından olur. Her ne biçimde olursa olsun sonunda, güçlenen ve güçsüz düşenlerden kurulu bir düzen ortaya çıkar. Bir kısım insanların gittikçe ve daha çok güçlenmesi, güçsüz düşenlerin sayılarını arttırır. Güçlülükte ve güçsüzlükteki doğru orantı ile sayılarındaki ters orantı sınıfsal zıtlaşmanın mekanizmasıdır. Sosyal ve siyasal yapı bir düzene sokulamamış ise, hukuk bu düzenin temeline oturtulamamışsa sınıfsal zıtlaşmada güçlülerin egemenliği ezici, sömürücü bir hal alır. Az sayıda ezen egemen sınıfların çok sayıda ezilenleri sömürmesinden meydana gelen düzen, tarih boyunca süregelen sosyal mücadelelerin konusu olmuştur.

Sosyal mücadelelerin siyasal görünüşü uzun zaman özgürlük kavramının sadece siyasal bir anlamda kalmasına sebep olmuştur. Oysa özgürsüzlüğün kökeninde ekonomik güçsüzlük yatmaktadır. Ekonomik güçten yoksun olanlar egemen sınıfların ezilmişliğinden, sömürüsünden hiçbir zaman kurtulamamışlardır. Bu noktada özgürlüğü hiç olmazsa artık iki kavram içinde, ekonomik ve siyasal temelde, görmemek çözümleme metodunda yanlışlıklara, sapmalara yol açabilir. Büyük Fransız devriminden beri yürütülerek getirilen siyasal özgürlükler demokrasinin, siyasal demokrasinin geliştirilmesini sağladılar. Yöneticilerin serbest ve dürüst seçimlerle iş başına getirilmesi esası ve bunu sağlayacak kamu özgürlükleri siyasal demokrasinin vazgeçilmez unsurları idi. Basın özgürlüğü, din ve vicdan hürriyeti, toplanma, dernek kurma hürriyetinin tam uygulanması siyasal demokrasiyi gerçekleşmiş görmenin ön şartları idi. Bunlar olmadan gerçek bir seçim mümkün görünmüyordu. Bunlar seçilecek unsurların iyi bilinebilmesinin gereği idi. Ayrıca siyasal demokraside siyasi partilerin demokrasinin vazgeçilmez unsuru olarak tanınması ve muhalefete mensup olan kişilere karşı saygılı bulunmak da gerekli görünmekte idi. İktidarların siyasî polisi ve her türlü baskı araçlarını kendi politikalarını beğenmeyenlere karşı kullanmamaları, seçimlerde hiçbir özel işlem ve kolaylıktan faydalanmamaları, siyasî rakiplerine karşı tam bir eşitlik içinde bulunmaları şarttı. Fakat yüz seneden fazla bir zamandan beri geliştirilen bu özgürlükler siyasal demokrasiyi 20 nci yüzyılda bir çöküntünün eşiğine gelmekten kurtaramadı. 20 nci yüzyılın dünyasında görüldü ki, ekonomik ve malî güçlerin egemenliği demokrasiyi gerçekte biçimsel bir hale sokuyordu. Egemen sınıfların tekelinde bulunan bir basınla kamuoyuna verilecek yönde toplum yararı bulunabilir mi idi?

Siyasal demokrasiyi çöküntüden kurtarmanın çaresi, ekonomik sorunlara eğilip, ona sosyal bir kapsam vermekle mümkün olacaktı. Gerçek demokrasiye inanıyorlarsa bugünkü kuşakların görevi de bu yönde çaba sarfetme kolacaktı. İşte Türkiye Cumhuriyetinin 1961 Anayasası bu yöndeki düşüncenin ürünüdür. Siyasal demokrasiyi yozlaşmaktan kurtarmanın gayretidir. Sosyal demokraside amaç ekonomik özgürlüğün sağlanmasıdır. Klâsik siyasal özgürlükten ziyade, eşitliği gerçekleştirmektir. Önemli olan, öncelikle bir kısım kişilerin ekonomik bağlılıklarına, köle olma durumlarına son vermek, insanın insan tarafından sömürülmesini önlemektir. Sosyal devlet Anayasalarında öngörülen ekonomik ve sosyal haklar ve ödevlerle demokrasiye sosyal kapsam verilmesi, ekonomik özgürlükleri sağlamanın bir aracı olduğu kadar siyasal özgürlüklerin de teminatı sayılmaktadır. Hür sendikacılığın geliştirilmesi, toplu sözleşme ve grev, vatandaşı her türlü tehlikelere karşı koruyacak ve ihtiyaçlarını giderecek sosyal güvenlik kurumlarının genişletilmesi, kapitalist teşebbüsler yerine kooperatifçiliğin, kamu kesimi hizmetlerinin güçlendirilmesi, toprak reformunu öngören tedbirler 1961 Anayasasının en tutarlı sosyal yönleridir.

Gerçek demokrasi ancak siyasî demokrasi ve sosyal demokrasinin birbirini tamamlaması ile mümkün olacaktır. Özgürlüklerin kullanılması için gereken maddî şartları kabul etmeyen ve ekonomik güçlerin politik egemenliğini görmemezlikten gelen bir siyasal demokrasi çökmeye mahkûmdur. Sosyal demokrasinin temelinde ise ekonomik özgürlükler yatmaktadır.

Herşey, ama herşey özgürlüğün var olmasına bağlıdır. Güneş doğarken ancak özgür olanlar mutluluk duyarlar.

Olaylar - Olaylar

TİP Toplantılarına Saldırılar

Seçimlerle ilgili TİP toplantılarına saldırılar küstah ve pervasız bir şekilde devam etmektedir. İktidar partisini destekleyen gazeteler bu saldırılara ait haberlerden iftihar manşetleri çıkartıp benzeri saldırıları tahrik etmektedirler. Ve şimdiye kadar toplum polisinin bu saldırganlara coplarla giriştikleri, ve onları zararsız hale getirdikleri görülmüş şey değildir. Oysa toplum polisi, iktidar partisi toplantıları böyle bir saldırıya uğradığında ne tavır takınacak idiyse muhalefet toplantıları için de ayni tavrı almak zorundadır.

Polisin siyasî irticaın paralelindeki bu tutumu bir yana saldırganlara ayni araçlarla ve onları yıldırtıcı şekilde karşı koymanın en tutarlı savunma yolu olduğu kanısındayız.

Toplantıya taşlarla hücum eden küstah kendisinin de kafasının patlıyacağını düşündüğünde bu küstahlığından çok şeyler kaybedecektir.

Nato'ya Hayır Haftası

17 Devrimci Örgütün katılmasıyla düzenlenen NATO'YA HAYIR HAFTASI olaylarla başlamıştır. 13 Mayıs gecesi İstanbul'un çeşitli semtlerinde afiş asan üniversitelilerden 106 sı tutuklanmış ve saatlerce karakollarda bekletildikten sonra sabaha karşı serbest bırakılmışlardır. Ayrıca bu öğrencilerin ellerindeki afişler ve afiş yapıştırma araçları ellerinden alınmış, sabaha karşı pek azı geri verilmiştir.

Kadıköy'de ise afiş yapıştıran öğrencilere ateş açılmış «Eller yukarı kıpırdamayın» gibi sözlerle tabancaların namluları önünde öğrenciler karakola götürülmüştür. Ayrıca Hürriyet Meydanındaki afiş yapıştırma ekibi bir gerici gurup tarafından taşa tutulmuş ve «Hürriyet Meydanında» ilk çağ savaşlarına benzer bir taş hücumu meydana gelmiş, neden sonra olay yerine gelen toplum polisi araya girmiş fakat afiş yapıştırmakta olan öğrencilere taşlarla saldıran gurup dururken NATO'YA HAYIR diyen öğrencilere saldırmış ve 6 öğrenciyi döğerek Beyazıt Karakoluna götürmüşlerdir.

Bir gün sonra ise İstinye karakolunda 6 Pendik karakolunda 29 olmak üzere toplam 35 öğrenci tutuklanmıştır.

Pendik'te yapılan NATO'YA HAYIR gecesi bir gurup faşist tarafından sabote edilmek istenmiştir.

Bütün bu olaylar gençlerin düzenlediği NATO'YA HAYIR haftasının emperyalizmi gocundurduğunu göstermektedir. Sükan'ın polisleri de gocunmuş olacak ki eski alışkanlıklarıyla saldıranları değil saldırıya uğrayanları tutuklama yoluna gitmiştir. Gençlerin İstanbul çapında giriştikleri bu kampanya muhakkak ki olumlu sonuçlar verecektir. Kampanya İ.T.Ü.Ö B. ve İ.T.Ü.T.O.T.B. tarafından düzenlenmiştir.

Dev - Güç İstanbul'da da Örgütleniyor

Dev — Güç İstanbul Örgütünün kurulması için yoğun çalışmalar başlamıştır. Geçen hafta İstanbul'a gelen Dev — Güç İcra Kurulu Başkanı Kadri Kaplan, Millî Gençlik Teşkilâtının çağrısıyla toplanan örgütlere Dev — Güç'ün amaçlarını, temel ilkelerini ve yapısını açıklamış, İstanbul'da ilerici kuruluşları Devrimci Güç — Birliğine çağırmıştır. Kadri Kaplan konuşmasında sol cephenin iki kanadı olduğunu belirtmiş «Bunlar, sosyalist ve sosyalist olmayan kanatlardır. Sosyalist olmayan kanat, sosyalizmi reddedemez, sosyalizme karşı değildir, olamaz. Sosyalist kanat ise doğmatizme ve sektarizme kaçmamalıdır son zamanlarda sol cephenin her iki kanadı birbirinden ayrı düşmüştür. Bu yüzden hem birbirleriyle hem de karşı cepheyle mücadele etmektedirler. Oysa halka karşı olanlara karşı, halktan yana olduklarına göre ortak bir noktaları vardır. Bu güçleri birleştirmeliyiz» demiştir. Daha sonra Güç — Birliğinin Millî Demokratik Devrimi gerçekleştirmek amacında olduğunu belirten Kaplan Güç — Birliği içindeki kuruluşların kendi programlarını ayrıca uygulayabileceklerini belirtmiş ancak ortak hareketlerde Güç — Birliğinin programı geçerli olacaktır demiştir.

Söz alan Gençlik ve İşçi Örgütleri sözcüleri Kaplan'a çeşitli sorular yöneltmişler ve bazı konularda Güç — Birliğinin daha ayrıntılı bir programa sahip olması gerektiğini söylemişlerdir. Sorulara cevaben Kaplan, konuların Güç — Birliğinde tekrar tartışılabileceğini ve uygun çözümlere ulaşılabileceğini belirtmiş fazla detaya inmekle böyle bir birliği sağlamanın mümkün olmadığını somut hedefler üzerinde karar verileceğini belirtmiştir.

Toplantı gelemiyen Örgütlerin de katılmasını sağlamak amacıyla Salı gününe ertelenmiştir.

FİLYOS GREVİ

Sümerbank Filyos Ateş Tuğla Fabrikası grevi, 12/Nisan/1968 tarihinden beri büyük yankılar uyandırarak devam ediyor. Hâkim sınıfların büyük çabalarına rağmen grev, gittikçe siyasî bir anlam kazanıyor. Tam kadro halinde grevde olan 640 işçi, direncini düşürmeksizin greve devam ederken, her geçen gün daha çok bilinçleniyor.

Filyos grevini Türk — İş üyesi Çimse — İş Sendikası yönetiyor. Sendika Başkanı Hasan Türkay, Türk — İş yöneticilerinden olduğu gibi, ayni zamanda Adalet Partisinin özellikle işçi konularındaki sözcülüğünü yapan Milletvekillerinden. Ama bu grev, AP'de de iç meseleler meydana getiriyor. Türk — İş Genel Sekreteri Halil Tunç'un, Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'a yönelttiği ağır suçlamalar geçirdiğimiz haftanın önemli olayları arasındaydı. Bu hafta ise Hasan Türkay AP Haysiyet Divanı'na ihraç isteği ile verilmiş bulunuyor.

İşçi düşmanı AP'nin işçi düşmanı Bakanı Mehmet Turgut, kendi partisinden Hasan Türkay'ın sendikasının bakın hangi isteklerine karşı koymuş bulunmaktadır:

Çimse — İş; 640 işçi için, 2 yıl sürecek olan Toplu İş Sözleşmesi isteğinde ücret zamları ile sasyal yardımlar da dahil olmak üzere sadece 1 milyon 353 bin lira tutarında bir istekte bulunmuştur. Bu işyerindeki ortalama ücret, ancak brüt 11 lira 80 kuruştur! Sendika tasarısında sadece 50 kuruşluk zam istemiştir. Mehmet Turgut ise önce saatte 10 kuruş vermiş, sonra da ancak 20 kuruşa lûtfen çıkmıştır.

Müessese Müdürünün kendi ifadesine göre, günlük zarar 40000 liradır. Grevin 36. cı günündeki zarar toplamı buna göre 1 milyon 400 bin liradır ki, 640 işçiye iki yıl için istenen miktarın üstüne çıkmış bulunmaktadır. Yine resmî rakamlara göre, fabrikanın 1967 yılı kârı 4 buçuk milyon liranın üstündedir. Bu da AP'nin devlet işletmeciliğinden işçiye verilebilen emek payının ne olabildiğini çok iyi göstermektedir.

İşçi ve sendika greve kararlıdır. Çimse — İş güçlü bir sendikadır. Bugüne kadar hiçbir sendikadan yardım istenmemiştir ve mevcut iç yönetmeliğe göre, herkese günde net 12 lira ödenmektedir.

Hasan Türkay, Haysiyet Divanına sevki karşısında «Ben önce sendikacı, sonra particiyim» demiştir.

Türkay'ın bu sözü, kendi sınıfına dönüşü gibi görünmekte ise de temelde kişisel çıkarlarıyla ilgilidir. Zira Türkay politikaya Çimse — İş Genel Başkanı olduğu için atılabilmiştir. Ve Çimse — İş'in başından uzaklaştığı gün politik hayatının da söneceğini gayet iyi bilmektedir. Onun için dayandığı örgüt ile beslendiği sınıf arasında tercih yapmak gerekince dayandığı örgütü tercih etmek kurnazlığını göstermiştir. Fakat Türkay'ın kişisel çıkarları için oynadığı oyun belli ki istenmeyen bir başka sonuca yol açmaktadır. Bu da 640 işçinin mücadele içinde bazı şeylerin farkına varmasıdır. Olay bu yönüyle daha ilgi çekicidir.

Yargıtayın Bilirkişiler Hakkındaki Kararı

1500 yıllık Macar tarihini, toprak emekçisinin ağzından, onun diliyle anlatan «Dün Köleydik, Bugün Halkız» adlı kitabın sorumlusu Süleyman Ege, kendisine karşı 142. maddeyi ihlâl ettiği iddiasıyla açılan dâvada beraet etmiştir.

Dâva 1,5 yıldır sürmekteydi. Önce, AP. iktidarının eğilimlerine uygun raporlar düzenlemekle ün salan Ord. Prof. Sulhi Dönmezer ve Ord. Prof. Recai Galip Okandan tarafından verilen ve kitapta «komünizmin övüldüğü» iddia edilen bir bilirkişi raporuna dayanılarak açılan bu dâvada, Süleyman Ege, Ankara I. Ağırceza Mahkemesinde yargılanmış ve 9 aya mahkûm olmuştu.

Ege ve avukatları Halit Çelenk, Niyazi Ağırnaslı, kararı temyiz etmişler, Yargıtay «yetersiz bilirkişiler raporu»na dayanıldığı ve kitabın gerçek uzmanlara inceletilmesi gerekçesiyle kararı bozulmuştur., dâva yeniden görülmüş ve yeni bilirkişi kurulu, kitapta suç olmadığını bildirmiştir.

Dâvanın son duruşmasında, Cumhuriyet Savcısı, kitapta bu defa «sınıflar arasında kin ve adavetin tahrik edildiğini» ileri sürerek, Ege'nin 312 sayılı kanuna göre cezalandırılmasını istemiştir.

Avukat Halit Çelenk, yaptığı savunmada, «böyle bir iddiada bulunabilmek için, her şeyden önce, Macar tarihi boyunca birbirine karşı mücadeleleri söz konusu edilen sınıfların ve toprak köleliğine dayanan bir toplum düzeninin bugün Türkiyede aynen mevcut olduğunu kabul etmek gerektiğini» anlatarak, iddiayı reddetmiştir.

Mahkeme, Ege'nin savunmasını da dinledikten sonra, oybirliğiyle beraet kararı vermiştir.

Bu dâva, bilirkişilik kurumunun bundan böyle kötüye kullanılmasını kısmen önleyecek nitelikte ve kanun değerinde bir Yargıtay içtihadının çıkmasına yolaçması bakımından, önemli dir.

Yargıtay'ın bozma kararında, «... İstidlâle kaçan bir mütalâa dermeyan edilmekte olmasına göre, birisi, bilhassa Macar tarihine vâkıf bir tarih profesörü, diğerleri iktisadî doktrinler alanında bilgili kimselerden seçilecek bilirkişiler kuruluna... incelendirilerek, kitapta bahsedilen vak'aların gerçekten Macaristan tarihinde cereyan etmiş olup olmadığı, bu kitabın yazılmasındaki amacın, sırf geçen vak'aları zikir ve tesbit etmek mi, yoksa olaylar tahrif edilerek komünist rejimini propaganda veya övmek mi olduğu... ayrıca (önsöz) yazısında da gerçekten TCK. nun 142. maddesine göre komünistlik propagandası veya komünistliği övme niteliği mevcut olup olmadığı, gerekçeleri açıkça ve kanaat verici bir tarzda gösterilmek suretiyle tâyin ettirildikten sonra, sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken ... yetersiz bulunan mezkûr bilirkişiler kuruluna istinaden hüküm verilmesi yolsuz... görüldüğünden...» gerekçesi ileri sürülmüştür.

Bu dâva, Dönmezer, Erman ve Okandan cinsinden, bilirkişiliği meslek haline getiren ve söylentilere göre, bu yoldan büyük menfaatler sağlayan bilirkişilerin, adlî mekanizmanın işgal edilmesine sebep olmakla kalmayıp, bazı durumlarda tutuklamalara ve fikirlerinden ötürü vatandaşların gadre uğratılmalarına nasıl sebep olduklarını, bunun için ne gibi yöntemlere başvurduklarını göstermesi bakımından da ilginç bir dâva olmuştur.

DÜZELTME

Dergimizin 26. sayısında çıkmış olan «Bahri Savcı, Mehmet Can, Ahmet Say Savcılığa Çağrıldı» başlıklı haber, teknik yanlışlıklar nedeniyle yanlış çıkmıştır. Doğrusu şöyle olacaktı:

Devrimciler Güçbirliği İstişarî heyetine başkanlık eden Prof. Bahri Savcı, Mülkiyeliler Birliği temsilcisi eski Kadirli Kaymakamı Mehmet Can ve Âşıklar Derneği temsilcisi gazetemiz yazı işleri müdürü Ahmet Say, Devrimciler Güçbirliği ile ilgili bir tahkikat dolayısiyle savcılığa çağrılmışlardır. İktidarın devrimci kuruluşlar üzerindeki baskısı devam ettiği bir sırada, savcılığın hangi yönden tahkikat açtığı henüz öğrenilememiştir.

Düzeltir, özür dileriz.

19 MAYIS

19 Mayıs 1919 Mustafa Kemal'in yurdu emperyalist işgalinden ve emperyalizmin uşağı saltanat hükûmetinin boyunduruğundan kurtarmak Türk halkıyla birlikte mücadeleye girmek üzere Samsun'a çıktığı, bu itibarla da Türkiye Millî Kurtuluş tarihinde önemli yeri olan bir gündür. Bugün, Gençlik Bayram günü olarak kabul olunmuş ve şimdiye kadar da bu sıfatla kutlanmıştır; fakat bu yıl Birinci Millî Kurtuluş hareketimizin başlangıcı olan bu günü ilerici Türk gençliğinin ve halkımızın İkinci Millî Kurtuluş gayretleri ve hamleleri içinde, NATO'ya hayır haftasında idrak ediyoruz. İlerici gençliğin emperyalizme, empreyalizmin yurt içindeki desteklerine ve işbirlikçilerine karşı giriştikleri bu mücadele Atatürk'ün istilâcılara ve yardakçılarına karşı sevk ve idare ettiği anti — emperyalist mücadelenin tamamlayıcı bir parçasını teşkil eder. Sonradan zedelenmiş olan Millî İstiklâlimizin kurtarılmasını ve bütün sonuçlarıyla gerçek demokrasiyi de kapsayan bu mücadelesi içinde ilericiliğe yakışır bir şekilde ilerleyen yüksek öğrenim gençliğini dergimiz göğsü kabararak takdir ederken İkinci Millî Kurtuluş hareketimizin de Devrimci Güç Birliği sayesinde başarı ile sonuçlanacağından emin olduğunu açıklar.

TÜRK SOLU

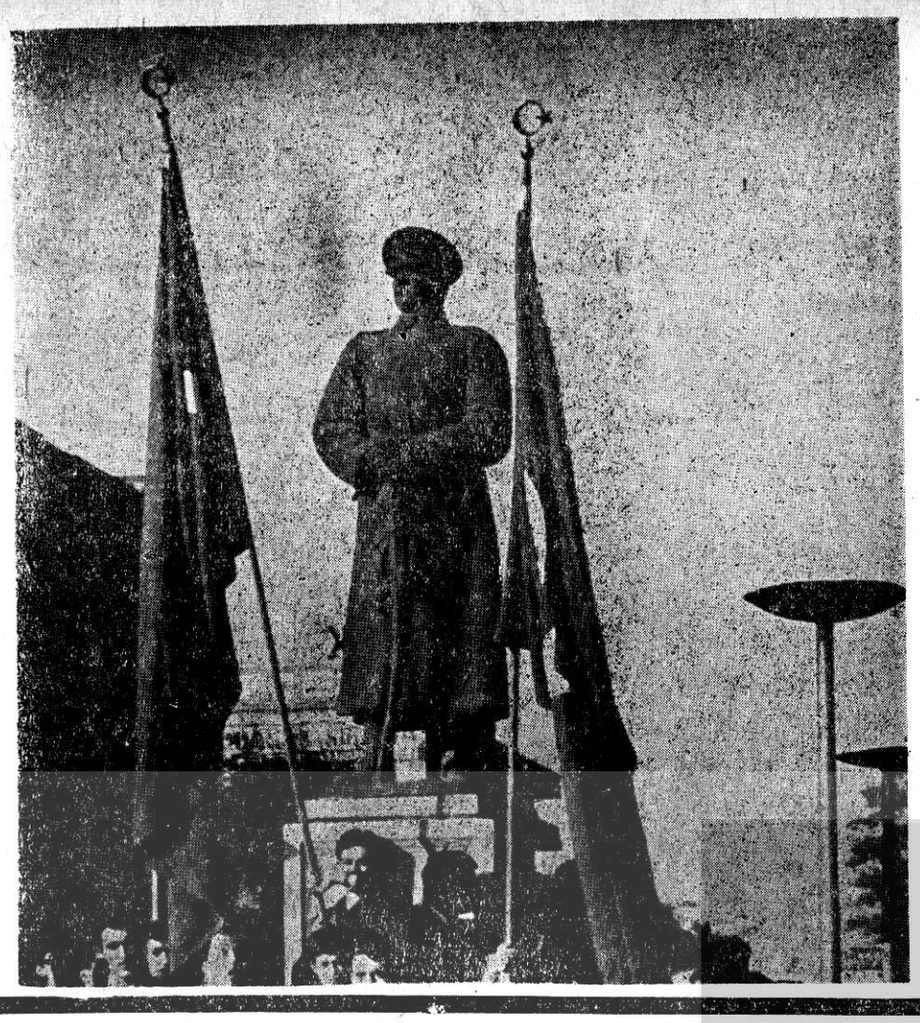

Bu yıl 19 Mayıs'ı, ilerici Türk gençliğinin ve halkımızın İkinci Millî Kurtuluş gayretleri ve hamleleri içinde, NATO'ya hayır haftasında idrak ediyoruz.

General Giap'ın da Kitabı Toplatıldı

Gün Yayınevi'nin sahibi Mehmet Ali Ermiş'in, Sorgu Hâkimliğinde. Nâzım Hikmet'in yazdığı YAŞAMAK GÜZEL ŞEY BEKARDEŞİM adlı roman için, ifade verirken, ölmesinden sonra, bir süre kitaplara yapılan baskı durmuştu. Ama bundan on gün önce, bu baskı yeniden hızlandı. Gün Yayınevinin yayınladığı Lenin'in **«Devrim Stratejisi»** (aynı yayınevinin toplatılan altıncı kitabı), Ağaoğlu Yayınevi'nin yayınladığı Malraux'un **«Umut»** (aynı yayınevinin toplatılan ikinci kitabı, bundan önce toplatılan kitabı beraet etmiştir). M. Anadol'un **«Türkiye'de Emperyalist Savaş Stratejisi»** ile Payel Yayınevi'nin Jean Freville'in Lenin'den derlemesi **«Sanat ve Edebiyat»** (aynı yayınevinin toplatılan dördüncü kitabı) toplattırıldı.

«Kitaba hücum - fikirle savaş» kampanyası bu hafta da devam etti. Vietnam Halk Ordusu Başkomutanı ve Vietnam Halk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı General Vo Nguyen Giap'ın yazdığı «VİETNAM'DA HALK SAVAŞI VE AMERİKA» adlı kitap İstanbul 2. Toplu Asliye Ceza Mahkemesinin 16.5.1968 tarih ve 1968/119-107 sayılı kararıyle toplattırılmıştır. (Habora Kitabevi yayını olup, aynı yayın evinin toplatılan dördüncü kitabıdır.)

Amerikalı askerî gözlemcilerin «Hanoi'nin Napolyonu» ve «Vietnamın Rommeli» diye adlandırdıkları ve halen 57 yaşında bulunan General Vo Nguyen Giap, bilindiği gibi, uzun yıllar Fransızlara karşı yönettiği savaşlardan sonra, 7 Mayıs 1954 te, Fransız kuvvetlerini çember içine alarak 12 bin kişilik zayiat verdirdi ve büyük Dien-Bien Phu savaşını kazandı.

General Giap, bu arada, Fransız generali Christien de Castries'i de esir aldı. General Vo Nguyen Giap, 1967 sonbaharına kadar Vietnam'daki gerilla savaşını, Nguyen Chi Thanh ile birlikte yönetti. Ama Thanh ölünce, komuta bütünüyle Nguyen Giap'ın eline kaldı.

1968 kışında, Güney Vietnam'da başlıyan büyük Vietkong taarruzu tamamen General Vo Nguyen Giap'ın eseri olup, büyük bir titizlikle hazırlanmıştır.

Kuzey Vietnam Halk Ordusunun faaliyetleri ve Vietnamlıların Amerikayla olan şu son büyük savaşlarını anlatan bu eserin toplatılmasiyle ilgili kararın ilginç olan tarafı, türkçe olarak yayınlanan Vietnam'da Halk Savaşı Ve Amerika» adlı eserin yasaklanmasına rağmen, çeşitli yabancı dillerde çıkan nüshalarının Türkiye'ye girmesine ve serbestçe satılmasına, Bakanlar Kurulu'nun engel olmayıp, bir yasaklama kararı çıkarmamasıdır.

Yeter Artık

Bazı hakikatlar o kadar belirgindir ki söylenmesi gülünç olur. «Ölmeden bir saat önce babam hayatta idi» gibilerinden. Bugünkü dünyada memleketler ya kapitalist olur veya sosyalist, geri kalanı ise sömürge ve yarı sömürgedir.

Hem kapitalizme ve hem komünizme karşı olmak diye birşey yoktur, böyle insan tutarlı olabilmek için olsa olsa derebeylik rejiminden yanayım diyebilir bu ise en azından gülünç olur.

Geçenlerde Mukaddesatçılar Kurultayında «Komünizme ve kapitalizme karşıyız» denilebildi. 18.5.1968 tarihli Bugün gazetesinde ise Eygi «Komünizmi kapitalistler besliyor. Yüz milyonlarca liralık soyguncu kapitalist gazete patronları komünizmi destekliyorlar... Müslümanlar. Hâlâ anlamıyor musunuz ki, sosyalistlerin ve kapitalistlerin bu ittifakı sana karşıdır» diyebilmektedir. Eğer bu kişi samimî ise akıl hastasıdır, değilse okuyucularını geri zekâlı sanıyorsa aldanıyor.

Bugünkü dünyada hem kapitalizme ve hem de komünizme karşıyım diyebilmek ben sömürge halkı olmak istiyorum, derebeylik düzeninde yaşamak istiyorum demektir. Bu müslümanlık değildir satılmışlıktır.

Dergi basılırken Radyoda ilk seçim konuşmasını yapan Alpaslan Türkeş de biz hem komünizme hem kapitalizme karşıyız demez mi, ne demeli!

Yurt Dışında Güç Birliği

Berlin «TÜRK TOPLUMCULAR OCAĞI (TTO.)» yurt dışındaki toplumcu Türk örgütlerini, 1 Mayısta Berline çağırmış, birlikte, 1 Mayıs işçi mitingine katılınmış ve daha sonra da bir kongre düzenlenerek, yurt dışındaki toplumcu örgütlerin birleşerek Güçbirliği halinde çalışabilme olanakları aranmıştır.

Kongreye, Stockholm'den «Türk Birliği», Köln'den «Türk Gençliği Kültür Kulübü», Münih'ten «Türk Kültür Birliği», Berlin'den «Türk Toplumcular Ocağı (TTO.)» katılmışlar, Münih ve Berlin Türk Öğrenci Birliklerinin başkanları da toplantıda dinleyici olarak bulunmuşlardır.

Toplantı sonunda, bu örgütlerin bir federasyon halinde birleşmelerine karar verilmiştir.

1 Mayısta. Berlindeki Sosyalist Gençlik örgütlerinin ve ilerici sendika gruplarının tertiplediği mitinge topluca katılınmıştır. Mitinge büyük ilgi ile katılan örgütlenmiş Türk işçileri, önde Türk bayrağı ve «Türk emekçisi, emeğine sahip çık» dövizi olduğu halde, bu günkü bozuk düzeni protesto etmişlerdir.

Yol boyunca hep bir ağızdan: «Amerika döndüremezsin bizi Vietnam'a — NATO defol Türkiye'den — Emperyalizme, faşizme hayır, sosyalizme EVET —» diye bağırmaları ve taşıdıkları; «Anayasa içinde birleşelim — Öpülecek el nasırlı eldir — Sömürüye, ağalığa, vurguna SON — 1 Mayıs İşçi Bayramıdır!» yazılı pankartlar, çevrede büyük ilgi uyandırmıştır.

Mitingden sonra TTO. nun lokalinde toplanılmış, üç günlük bir çalışmadan sonra, Avrupa'daki bütün toplumcu Türk örgütlerini içine alacak olan «AVRUPA TÜRK TOPLUMCULAR FEDERASYONU» nun (ATTF.) kuruluşuna karar verilmiştir.

Federasyonun amacı şu şekilde saptanmıştır:

«Yurt dışındaki Türk emekçilerinin örgütlenip sınıf bilincine varmalarını sağlamak ve Türkiye'deki antiemperyalist savaşa yurt dışından katılarak, Cumhuriyetten bu yana egemenliğini sürdüren sömürücü sınıfın egemenliğine halk yararına son vermeğe çalışmak ve demokratik, barışçı bir yurt ve dünya düzenini gerçekleştirmek ve bu eylemde diğer ilerici gruplarla dayanışma içinde olmak.»

Federasyonun tüzük hazırlıkları, Türk Gençliği Kültür Kulübü'ne verilmiştir. Tüzük en kısa bir süre içinde hazırlanacak, ön hazırlıklar tamamlandıktan sonra, Federasyonun ilk genel Kurulu Köln'de toplanacaktır.

Berlin'e, kongreye gelen mektuplardan anlaşıldığına göre, Federasyona daha birçok toplumcu Türk birliğinin katılacağı anlaşılmaktadır.

Kongre sırasında, Avrupa çapında bir yayın organının gerekliliği üzerinde ayrıca durulmuş ve bu konuda çalışmalara başlanmıştır.

Fransa'da Kaynaşma

Cezayir halkının Fransızlara karşı giriştiği Millî Kurtuluş Savaşını Fransız emperyalizmi kaybetmek üzere iken Cezayir'de yerleşmiş milyonla Fransızın ve orasını sömüren büyük Fransız sermayesinin tepkisi askerî bir faşist rejim kurma ve anavatana hâkim olma yolunda olmuştu. Bunu önlemek için Fransa Dö Gol'u iktidara getirip rejimini değiştirerek bir iç savaştan kurtulabilmişti. Dö Gol'u destekleyen iş çevreleri Amerika'dan bağımsız, kişiliği olan bir dış politika istiyorlardı. Komünist memleketlerle ticaret yapabilmek istiyorlardı. Bu yüzden Amerika ile olan ikili anlaşmalarını yırttılar ve sonunda NATO'dan çekilme yolunu tuttular. Bu olumlu dış politikaya karşı Cumhurbaşkanına büyük yetkiler veren yeni rejim içerde aynı çevrelerin iktidarını perçinleştiriyordu. Sonunda sol partiler bir Güç Birliği kurup seçimlere girdiler, Fransız kapitalizmine karşı etkili bir mücadeleye katıldılar.

Batı Almanya'dan sonra Fransa'ya sıçrayan öğrenci hareketleri zayıflayan Dö Gol iktidarını daha da tehlikeye sokabilirdi, onu düşürecek ortamı yaratabilirdi. Fransız hükûmeti buna karşı sert tepki göstermeği öngördü. Genelleşen sola kayışı frenlemek istedi. Öğrencilerin haklı isteklerinin arkasında yatan gerçek Fransız kapitalizminin iflâsıdır. Öğrenciler için hayatta başarı umutlarının kapalı bulunması, öğretimin meslekî eğitimden çok genel kültür vermesi, okuma olanaklarının kısıtlanması gibi sorunlar, öğrencilerin temel sınıf mücadelesi yolundan saptırılmaları gayretleri üstelik Doğu ve Batı Avrupa'da gelişmekte olan revizyonizmin doğurduğu yılgınlık hep birden üniversite yönetim konularında bir patlama doğurdu.

Nanter üniversitesindeki olaylar, Sorbon rektörünün üniversiteye polisi çağırması, polisin hunharca saldırıları, öğrenci hareketini bütün Fransa'ya sıçrattı, liseler de harekete katılmağa başladı, kişiliği olan profesörler öğrencilerle omuz omuza savaştı.

Polis gözyaşartıcı ve duman bombalarından başka klorlu, fosforlu, ve barutlu savaş bombaları bile kullandı. Cezayir'de ve Vietnam'da kullanılan bombaların benzerleri öğrencilere karşı kullanıldı, bunların arasında tüfekle atılanları da vardı. Amaç halkı tedirgin etmek, hareketi bir anarşist hareket olarak kabul ettirmek idi. Nitekim ilk günlerde bu yolda parti bildirileri de çıktı. Ancak öğrencilerin kahramanca direnişi, orta ve sol basının sert tepkisi partilerin toparlanışı Hükûmeti af ve reform vadetmeğe sevketti. Ancak artık vaad kâfi gelmiyordu, eylem gerekiyordu, sorumluların cezalandırılması gerekiyordu. Hükûmet işi sürüncemede bırakınca barikatlar yükseldi, sert çatışmalar oldu. Artık Nobel ödülü alanlar, en tanınmış yazar ve bilim adamları ve parti liderleri tek bir cephe olarak birleşmişti. İşçi konfederasyonları bir günlük genel grev ilân etti. Öğrenciler üniversiteleri işgal ettiler, Odeon tiyatrosunu işgal ettiler, işçi grevleri yayıldı ve tıpkı 1934 — 1936 yıllarında olduğu gibi çalıştıkları işyerlerini işgale koyuldular. Öğrencilerle işçi sınıfı güç ve kader birliği etti. 1934 faşist hareketleri 1936 halk cephesi zaferini sağlamıştı. Olaylar çok daha olumlu olarak, yâni 1936 tecrübelerinden esinlenerek gelişebilir.

Olumlu Dö Gol dış politikasını değiştirmek söz konusu değildir, konu ona uygun sosyalist bir iç politikanın kurulmasıdır. Seçimler solu bir çığ gibi iktidara getirebilir, Fransa'da Türkiye'dekinin aksine ilerici bir özü olmayan subay kadrosu hariç bütün zinde kuvvetler bir Güç Birliği kurmak üzeredirler.

İngiliz Halkı Yozlaştırılmış Sosyalizmi Tutmuyor

İkinci Dünya Savaşının sonunda büyük ümitlerle halkın iktidara getirdiği İngiliz İşçi Partisinin yamalarla kapitalizmi ve emperyalizmi yaşatma partisi olduğunu görmüş ve onu düşürmüştü. İşçi Partisi o devirde Yunan istiklâl savaşını yapan Halk Hareketini kanla bastırmış, yerine Kralcı faşist bir idareyi zorla oturtmuştu.

Yıllar geçip tekrar İşçi Partisi büyük umutlarla iktidara gelince yine aynı olumsuz yolu tutmuş halkı oyalamış, sonunda İngiliz lirasını düşürmek zorunda kalmıştır, sıkıntısını mutlu azınlık değil yine halk çekmiştir.

Sonuç olarak geçen hafta yapılan belediye seçimlerinde İşçi Partisi ezilmiştir. Sol basının kodaman patronu Cecil King İngiltere Bankası idare meclisinden istifa ederken şunları söylemiştir:

«Wilson istifa etmelidir, malî imkânlarımız hakkında yalan söylemekle memleket yönetilemez, yeni bir liderle sıfırdan başlamak zorundayız.» King genel seçim veya bir Muhafazakâr parti iktidarı istemiyor. İşçi Partisinin sol kanadının iktidara geçmesini istiyor. Ancak Wilson'u iktidara getiren yozlaşmış sosyalistlerin nasıl olur da bir hakikî sol hükûmetini iktidara getirebileceği anlaşılamamaktadır. İngiliz İşçi Partisi reviziyonist yöneticilerini kongresinde uzaklaştırmayınca, tam bir dönüşüm yapamadıkça bu işin üstesinden gelemez. Belki de yepyeni bir partinin doğması eninde sonunda gerekecektir. Yoksa İngiliz emperyalizmi iflâs yoluna girdikçe yozlaşmış bir sosyalist partinin iktidara gelmesi ve İngiliz kapitalizminin yararına gereken pis işleri yüklenmesi bir çıkar yol değildir, bu sadece emekçi kitlelerinde ve gençlikte umutsuzluk doğurur.

Yunanistan'da Faşizm

Yunan halkı ağır bir faşist baskı altında kurtuluşu için örgütlenmeğe çalışıyor. Andrea Papandreau'nun bildirdiğine göre Millî Cephe ile Demokrasiyi Savunma Teşkilâtları şimdiden işbirliği yapmışlardır ve bütün iç mukavemet teşkilâtları ile tam bir eşitlik esası üzerinde bir Güç Birliği kurulmak üzeredir.

Selânik'ten Atina'ya bir üst kademe toplantısına giden E.D.A. eski milletvekili Tsaruşas ile arkadaşlarını polis yakalamıştır. Polisin verdiği ifadeye göre yolda bir kan pıhtısının kalbini tıkaması yüzünden Tsaruşas âniden ölmüştür. 1963 yılında polisin tertiplediği bir suikastta milletvekili Lambrakis öldürüldüğünde Tsaruşas da ağır yaralanmıştı. Öte yandan Selânik'te 60 kadar kişi tutuklanmıştır, aralarında eski milletvekillerinden (Makedonya saatı) gazetesi sahibi Papaleksyu vardır, polisin iddiasına göre kuzey Yunanistan komünist teşkilâtının yöneticisi bu şahıstır. İkinci Dünya savaşından sonra emperyalistlere ve işbirlikçilerine karşı Yunan halkının yıllarca sürdürdüğü ve ezildiği iç savaşın, ondan sonraki parlâmanter faşist yönetimin yılgınlığı yeni yeni geçmektedir, Yunan halkı yakında Faşizme karşı topyekûn direnmesini bilecektir.

Herkes Gider Mersin'e

Uzun ve kanlı bir bağımsızlık savaşından sonra emperyalizmin silâhlı kuvvetlerini defeden Cezayir'de, şimdi de bütün yabancı petrol şirketlerinin millîleştirildiği haber veriliyor. Ayni şekilde geçen yıl, diğer bütün yabancı şirketler millîleştirilmiş ya da devlet kontrolu altına alınmıştı.

Kazmacılar Toprak İçin Çarpıştı

Biga'nın Beyce gölünü uzun süredir kurutmakta olan Yeniçiftlik köylüleri özbeöz kendi emeklerinin ürünü olan bu yeni topraklardan zorla atılmak istenince bıçak kemiğe dayanmış olay silâhlı çatışmaya kadar varmıştır.

Ellerinde gölün mülkiyeti üzerinde Osmanlı devrinden kalma tapuları bulunan 50 kişi, topluca kurutulan toprakları sürmek isteyince, gölü kurutan kadın — erkek, çoluk — çocuk 200 kişi ellerindeki âletlerle, silâhlarla emek verdikleri toprakları savunmaya girişmişler, toprakların hazırcılar tarafından sürülmesine engel olmuşlardır. Uzun süren çatışma kanlı olmuş, 15 kişi ağır yaralanmış yaralılardan beşi koma haline girmiştir. Köyde haksızlığa karşı galeyan başlayınca sevkedilen jandarma birlikleri tarafından güvenlik tedbirleri alınmış ve göle gitme yasağı konmuştur.

Dağıtılacak toprak yoktur, diyen AP iktidarına karşı topraksız ve fakir köylünün direnişi en iyi cevaptır. Anayasamızın emrettiği toprak reformunun en sağlam teminatı da köylü hareketidir.

Türk Soluna ABONE OLUNUZ ABONE BULUNUZ

YILLIK ABONE TUTARI: 20 LİRADIR.

Yeni Abone Adresi ve İdare Yeri:

Babıâli Cad. No: 29 İstanbul. Tel.: 27 39 61

Dört yıldanberi ilk defadır ki, Amerika, VİETKONG ile müzakereye girmek gereğini dumaktadır. Vietkong, yani Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi. Vietkong nedir, ne zaman kurulmuştur, kimler kurmuştur, bugünkü yöneticileri kimlerdir? Hanoi, Pekin ve Moskova ile ilikkileri nasıldır? Le Nouvel Observateur'de çıkan bir yazıdan yararlanılarak hazırlanan bu yazı, bu sorunların cevaplarını araştırmaktadır.

güney vietnam milli kurtuluş cephesi vie

GÜNEY Vietnam Millî Kurtuluş Cephesinin let bayramı saldırıları için Amerikan komutanı Westmoreland, şöyle demişti : «Bu, Hitler'in Ardennes saldırısıdır, yırtıcı hayvanın ölmeden önceki son atılışı.» Oysa Vietkong, şu kadar yıldan beri verdiği savaşın en talihli dönemini yaşıyordu, çünkü bu kez, karşısına çıkan düşman generalleri, gelmiş geçmiş generallerin en dangalakları idiler.

30 ocakta, güneyin o zamana kadar, Amerikan kalesi sayılan otuz şehir ve kasabası kuşatıldı, işgal edildi, az ya da çok süre gerillerosların kontrolü altında kaldı. Hattâ Saygon bile, dört gün Amerikalıların elinden çıktı. Bu olayın ne demek olduğunu anlamak için şunu düşünmek yeter: Fransız savaşı zamanında böyle bir şey akla gelemezdi. O savaşta Viet-Minh bir tek şehre girememiştir. Dien-Bien-Phu kuşatması zamanında Bao-Dai bütün yurt ta egemendi, yönetimi çürümüştü ama, henüz ayakta idi.

Saygon, My Tho, Can-Tho ve 17. paralelin yüz kilometre öteleri ayağa kalktığı, gerilleroslara kapılarını açtığı zaman, kuzey ordusundan söz açılamaz. Vietkong gerçeği, onun göz alıcı canlılığı ve özgürlüğü, aklı başında gözlemcilerin gözünden kaçabilir mi?

BİR TEK VİETNAM

KHE Sanh'ı ayak altına alan kuvvetler arasında, elbette Kuzeyliler de vardı ve bu baskı genel plân içerisinde bütün harekâtı etkiliyordu. Westy, General Giap'ın stratejik dehasını pek güzel biliyordu. Ama burada yapılacak iş, çarpışan iki yarının, Kuzey Cumhuriyeti ile Vietkong'u karşılaştırmak değildir. Onlar, Vietnam devrimini, Mao Çe Tung'un deyimiyle; «İki ayağı üzerinde yürütmek» için birbirlerini desteklemektedirler.

Sorun temelde politiktir. Amerikan saldırısı başarı ümidini yitirdiği anda, uğruna savaşılan şey, yani Vietnam'ın politik geleceği, yani güneyde iktidarı kimin alacağı, yani bu iktidarda Vietkong'un payının ne olacağı?.. Sorusu ortaya çıktığı anda, yakın bir geçmişin, gelecek barışın temel öğelerini teşkil edecek olan gerçeklerini hatırlamak faydalı olacaktır.

Bu, Güney Vietnam halkıdır, Millî Kurtuluş Cephesi eliyle bir araya getirilmiş ve örgütlenmiş ve savaşa sokulmuş olan halk. Kendi barışını ve kendi ekonomisini yeniden kuracak olan ve gelecekte ülkesinin bütünlüğünü gerçekleştirecek olan odur. Güney Vietnam politikasının geleceği, en önce bu örgüte bağlıdır.

Bir tek Vietnam vardır, iki değil. Fransa daha 1946 da Vietnam Demokratik Cumhuriyetini bağımsız bir devlet olarak tanımıştır. Yalnız onun, güney sınırı konusu askıda kalmış ve Fransızlar sonunda Koşinşini de Vietnam'a bırakmak zorunda kalmışlardı. Yeni devlet, 1950 den itibaren, öbür batı devletlerince de tanındı.

Saygon'da birçok hükûmetler kuruldu, bütün ülkede henüz borusunu öttüren Fransız silâhlı kuvvetlerinin koruyucu gölgesi altında. Cenevre konferansı arifesinde, Fransızlar Vietnam devletinin bölünmezliği üzerine söz veriyor, konferans sonunda 20 temmuz 1954 de yayınlanan bildiri ile bunu açıkça ilân ediyorlardı.

Bu konferans, 17. paraleli geçici sınır çizgisi olarak seçmiştir. Ama bunun uluslararası bir değeri yoktu, güneydeki devlet de ömürlü olacağa benzemiyordu. Çoğu Vietnamlıların gözünde, bu bölge, Fransız ordusu tarafından geçici olarak işgal altında tutuluyordu ve genel seçimler yapılıp ülkenin birliği gerçekleşince, Fransızlar çekip gideceklerdi. Yalnız Fransız Federasyonu içinde varolabilen ve Hochi-Minh'e karşı savunması da gene Fransız silâhlarına bırakılmış olan, sözde «milliyetçi» bir devlet.

Genel seçimlere iki yıl vardı. Ülke şöyle rahat bir nefes alsındı, halk durumu iyice görebilsin, her iki yanı tartabilsindi. Sonra ülkedeki bölünmeyi ortadan kaldıracak ve halkı tek bir devlet içinde birleştirecek seçimler yapılacaktı.

Genel seçimler, Cenevre Konferansınca kurulmuş bir komisyonun nezareti altında her iki tarafça birlikte düzenlenecekti. Her iki taraf, yani bir yanda Hochiminh'in yani millî bağımsızlık ilkesini ilk olarak ortaya koymuş olan vatanseverin hükûmeti ve öbür yanda bir yabancı devletin işgali altında bulunan bölgenin hükûmeti.

Dedikti değil mi? Ülkede bir tek hükûmet kurulacak ve Fransızlar işleri bu hükûmete bırakıp gideceklerdi. Ama iş böyle olmadı. Fransızlar, ellerindeki bölgeyi Amerikalılara teslim ettiler. 1955 - 56 yıllarında, Saygon, Fransızlardan Amerikalılara geçmiş oldu. Amerikalılar özellikle bir işgal kuvveti gibi görünmek istemiyorlardı. İstedikleri, sadece «Güney bölüm» ü,

---

türk sovyet ilişkileri

Türkiye'nin kendi millî sınırları içinde bağımsızlık ve demokrasi yönünde, hızla sanayileşmek ülküsü ile Sovyetler birliğinin sosyalist tutumu birleşmektedir. Son sanayi kredisinin uygun şartlarının açıklanmasını da bu uygunlukta aramak gerekir.

Erdoğan BAŞAR

Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkiler, Osmanlı İmparatorluğu ile Rus Çarlığı arasındaki ilişkilerden, temelde farklıdır. Her iki imparatorluk, çöküp dağılıncaya kadar, hemen aralıksız çatışma ve savaş halinde yaşadılar.

Yirminci yüzyılın ilk çeyreğinde, her iki köhne yapının yıkılması sonucunu veren I. Dünya Harbinde de bu iki imparatorluk, birbirine düşman kamplarda yer almışlardı.

Gününü doldurmuş, çağ dışı kalmış bu iki siyasî kuruluşun arasındaki devamlı düşmanlık ve savaşlar o kadar uzun bir geçmişi kaplar ki, bir çoklarında bu durum, «Türk ve Rus halklarının birbirine yaradılıştan düşman oldukları ve bu düşmanlığın sonsuzluğa kadar sürüp gideceği» sanısını uyandırmıştır.

Oysa, Rusya'da 1917 devrimi, yurdumuzda da Millî Kurtuluş Savaşı, her iki ülkenin tarihinde kesin sonuçlu, büyük değişiklikler meydana getirmiş, her iki ülkenin yönetici kadrolarında ve yaşama düzenlerinde yeni bir anlayışı egemen kılmıştır. O günlerden bugüne Türk - Sovyet ilişkileri, zaman zaman tehlikeli dönemeçlerden geçmiş ve hattâ iki yeni devleti, yine karşı karşıya getirir gibi olmuşsa da, hiçbir zaman, bir harbe varmamıştır. Bu mutlu durumun nedenlerini bulup çıkarmak için, uzun çözümlemeler yapmak gereklidir. Ama gözle görülebilecek kimi nedenleri hemen bulup çıkarmak olanağı vardır.

Önce şunu saptıyabiliriz :

Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyetler Birliği arasındaki çelişmeler, hiçbir zaman çözümlenemez zıtlıklar tabiatında olmamıştır. Çünkü Türkiye, geri kalmış, ya da gelişmekte olan bir ülke olduğu halde, Sovyetler Birliği, emperyalist aşamaya varmış kapitalist bir devlet değildir; hattâ kapitalist bir devlet değildir. Bu yüzden, komşu ülkedeki iktidar, Türkiye halkını sömürmekte çıkarı olan bir sınıfı temsil etmemektedir.

Türkiye'de de, Sovyetler Birliğini Türk Devletine katmakta, doğrudan doğruya çıkarı olan ya da Sovyetler Birliği halkını sömürebilecek güçte bir sanayi, ya da finans oligarşisi yoktur. Gerçi bu görevi, Batı emperyalizmi hesabına yapmaya hazır olan birtakım unsurlar, her zaman var olmuştur; ama bunların gücü, bu görevi yerine getirmek için gereken ölçülere hiçbir zaman ulaşamadığı gibi, bu kökü dışarda grupların, Türk halkını temsil etmediği de bilinen bir gerçektir.

Buna karşı, güneyinde bağımsız, sanayileşmiş, her türlü dış etkiden uzak, gerçekten demokratik bir Türkiye Cumhuriyeti bulunduğunu bilmek, Sovyetler Birliği için önemli bir güvencedir. Üstelik, tarihî tecrübe bu güvencenin değerini kuzey komşumuza ispat etmiş bulunmaktadır.

Bu ve tam bir çözümlemenin ortaya koyacağı başka etkenler, Türk halkı ile Sovyetler Birliği halklarının, **tarihlerinde ilk defa**, 50 yıldan beri barış içinde yaşamalarını mümkün kılmıştır. Bu güzel sonuç, Türk ve Rus halkları arasında sürüp gidecek hiçbir düşmanlığın, hattâ esaslı hiçbir çıkar aykırılığının, çözümlenemez hiçbir çelişmenin var olmadığının sarsılmaz kanıtıdır.

Türk - Sovyet dostluğu, iki önemli sarsıntı geçirmiştir :

Birbirini izleyen bu iki sarsıntı, her iki devlete de zarar vermiştir. Bu sarsıntıların hem nedeni, hem de ürünü olan NATO ve yurdumuzdaki NATO üsleri, hem ulusumuz, hem Sovyetler Birliği halkları için ortak bir zarar ve tehlike kaynağıdır.

★

Şimdi, yeni bir dönemde yaşıyoruz :

Türk - Sovyet ilişkilerinin olumlu yönde gelişmesi için, Türkiye'nin NATO'dan çıkmasının şart koşulmadığını İsmet İnönü'nün konuşmalarından öğreniyoruz. Sovyetler Birliği yöneticilerinin bu anlayışını iyi karşılamakla birlikte, bu tutumun, Türk Solu'nu NATO'dan çıkmak için mücadeleden alıkoymıyacağını belirtmeyi gerekli buluruz. Çünkü NATO üyeliği, Türk millî bağımsızlığı için ciddî bir engeldir ve böyle bir engele karşı mücadele, bizim hem görevimiz, hem de kendi millî meselemizdir.

Esaslarının, İsmet İnönü hükûmetleri zamanında kararlaştırıldığı anlaşılan Türk - Sovyet ilişkileri, Adalet Partisi iktidarı zamanında da sürmekte, hattâ ürün vermeye başlamış bulunmaktadır.

Bunların en önemlileri, anlaşması daha önce yapılmış bulunan sekiz sanayi projesinin inşa safhasına girmesi, sonra bu projeler için sağlanan 200 milyon dolarlık kredinin yetersiz bulunarak, bu kredinin 365 milyon dolara çıkarılmasını sağlamak için, Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in yeniden Sovyetler Birliğine gitmesine karar verilmiş olması, Sovyetlerin Türkiye'de, Türk jeologlarıyla birlikte petrol arayacakları haberi, İstanbul metrosu için Sovyetlerin teklif vermeleridir.

Türk sanayii ile çok yakından ilgili bu girişimlerin düzenlenmesi ile ilgili olarak, Sovyetler Birliğinin Ankara'daki Büyükelçiliği bünyesinde bir «Sanayi Müşavirliği» kurulacağını, bu konuda gerekli olan anlaşmanın şu yakınlarda imzalanacağını da Cumhuriyet gazetesinin 1-4-1968 günlü haberinden öğreniyoruz.

★

Türk ve Sovyet ekonomileri, birbirlerini geniş ölçüde tamamlıyan, aralarında çelişmeler, hele uzlaştırılamaz zıtlıklar bulunmayan ekonomilerdir. Uygulanmasına başlanmak üzere olan sekiz sanayi projesi için verilen kredinin faizi, vâdesi ve ödenme biçimi bunu pek güzel ortaya koymaktadır. 25 mart 1968 günlü Cumhuriyet ve Milliyet gazetelerinden öğrendiğimize göre, bu 200 milyon dolarlık kredi, 15 yıl vâdeli ve yüzde 2,5 faizlidir. Türkiye, bu krediyi Sovyetler Birliğine tütün, fındık, kuru üzüm, narenciye, meyva, sebze, zeytin, canlı hayvan, yün, pamuklu dokuma, trikotaj ve başka tarım ve sanayi ürünleri ihraç ederek ödeyecektir.

Görüldüğü gibi, bu kredi, bir sanayi kredisinde bulunması gereken esas niteliklere sahip bulunmaktadır. Yani uzun vâdeli ve ucuz faizlidir. Fakat asıl önemli yönü, yurdumuzun hep ihraç sıkıntısı çektiği, değer pahasını pek az bulabilen bir kısım tarım ürünleri karşılığı ödenmesinin sağlanmış bulunmasıdır.

Kredinin bu önemli özellikleri yanında, gerek bu kredi karşılığında, gerekse ayrıca kararlaştırılan Sovyet girişimlerinin tabiatı üzerinde de durmak gereklidir. Bu girişimlerin hepsi, Türkiye'de ağır sanayiin kurulması yolunda atılmış adımlardır. Bu bakımdan, Türkiye'nin sanayileşmesi yolunda büyük değer taşımaktadır.

★

Türkiye, Truman doktrininin ilânından bu yana, yani yirmi yılı aşkın bir süreden beri, Batıdan; özellikle de Amerika'dan çeşitli isimler altında yardım ve krediler almıştır. Bu sözde yardım ve kredilerin, bugün ekonomimizdeki yeri, bir borç yığını dışında, çok kalıcı değildir. Gerçekten Türkiye'de sanayi üretiminin toplam üretim içindeki oranı 1947'den bu yana, çok artmış değildir. Çünkü bu kredilerin ve yardım adı altındaki ekonomik ilişkilerin amacı, Türkiye'nin sanayileşmesini sağlamak değil, durdurmak ve köstekleme olmuştur.

Amerikaya bağımlı ekonomik tutumun somut sonuçları, bu durumu kanıtladığı gibi, Sanayi Kalkınma Bankasının kredi dağıtım politikasının gözden geçirilmesi de bu görüşü doğrular. Gerçekten, Amerika ve başka Batı ülkelerinin 1960 öncesi tutumu, sadece tüketim sanayiine kredi vermek olmuştur. Bu kaynaklar, 1960 sonrası plânlı ekonomi döneminde de Türkiye'ye plân finansmanı için kredi vermekten dikkatle uzak durmuşlar, kendi tasvip edecekleri yatırım projelerini finanse etmek yolunu tutmuşlardır.

Çünkü, kapitalist Batı, çağın emrettiği ölçüler içinde sanayileşmiş bir Türkiye değil, Bat emperyalizminin çıkarlarına uygun ölçülerde sanayileşmiş bir Türkiye görmek ister. Türkiye'yi ekonomik ve siyasal bağımlılık içinde tutmak, hattâ bu bağımlılığı daha da perçinlemek, ancak böyle bir tutumla mümkün kılınabilir.

Sanayileşmenin her adımı için, Batıya avuç açacak bir Türkiye'nin bağımsızlığı, böylece, bir hayâl olur. Oysa; ağır sanayiini kurmuş bir Türkiye, sanayiinin emrettiği imalâtı kendi kendine yapabilecek bir Türkiye demektir. Böylece hem sanayiin ve millî savunmanın, hem de tarımın makine v. b. ihtiyaçlarının kendi yurdumuzda, kendi elimizle yapılabilmesi olanağı, bağımsızlığımızın esas güvencesi olmaktadır.

Sovyetler Birliğinin, son sanayi kredileri ve başka girişimleri; işte bu yönde atılmış adımlar olarak görünüyor. Amerika ve başka kapitalist ülkeler, bunu yapamazlardı. Yapamadılar da. Çünkü, o ülkelere egemen olan sınıfların ve yöneticilerin çıkarları, Türkiye'yi, bir yarı sömürge olarak ellerinde bulundurmaktadır. Böylece Türkiye'nin tarım ürünleri ve ham maddeleri kapitalist ülkelerin sanayilerine yaramakta devam edecek ve Türkiye, o ülkeler kapitalist sanayiinin sürüm pazarı, finans kapitalinin de yatırım alanı olarak kalacaktır. Bu arada, Türk ordusunun millî savunma giderleri, Batı ülkeleri için mükemmel bir sürüm alanı olarak kullanılacaktır.

Sovyetler Birliği ise, Türkiye'nin sanayileşmesine, özellikle ağır sanayinin kurmasına imkân verecek yapıda ve güçte bir sanayie sahiptir. 220 milyonu aşan Sovyet nüfusunun yüzde 60'ı çalışmakta, bunun yüzde 80'i maddî üretimde, bu yüzde seksenin yaklaşık olarak yarısı ise sanayi ile meşgul bulunmaktadır.

Enerji ve yakıt üretiminin büyük sayılara vardığı Sovyetler Birliğinde, bugün en önemli sanayi kolu, makine yapım sanayiidir. Makine yapım sanayii, Sovyetler Birliği işçi ve mühendislerinin üçte birini toplamış ve çalıştırmaktadır. Yurdumuzu en yakından ilgilendiren bu sanayi kolunun hacmini belirtmek için, birkaç sayı vermek iyi olacaktır: Sovyetler Birliğinde 1964 yılında 184 bin madenî torna tezgâhı, 2.122 Dizel ve elektrik lokomotifi, 600 binden fazla otomobil ve kamyon, 329 bin traktör, 170 bin pulluk, 235 bin tohum serpme makinesi, 80 bin biçerdöver yapılmıştır.

Aynı yıl içinde yapılan elektrik türbinlerinin toplam kapasitesi 13 milyon 2 yüzbin kilovata varmaktadır.

Kimya sanayii de büyük gelişmeler göstermiştir. Sentetik maddeler üretiminin artması sayesinde, ham kauçuk, elyaf ve boya yapımında gelişmeler görülmüş, sun'î gübre ve plâstik üretimi önemli ölçülere varmıştır. Petrol ürünlerinin işlenmesinde ve tabiî gaz elde edilmesinde varılan sonuçlar, özellikle önemlidir.

Madenler ve başka tabiî ürünler açısından zenginliği bilinen Sovyet ekonomisinin bu olanakları, bizim ağır sanayiimizin kurulmasında yardımcı olabilmeleri için, gerekli maddî şartın var olduğunu göstermektedir.

Sovyet ekonomisinin, sosyalist bir yönetim elinde bulunması ise, bizim öz millî ekonomimizin kurulması bakımından gerekli olan mânevî şartı güvence altına almaktadır. Gerçekten, kapitalist bir sınıfın elinde olmayan Sovyet ekonomisi, sömürgeci ve emperyalist amaçlarla kullanılmak olanağı olmıyan bir ekonomik kapasite demektir. Kişi çıkarı dürtüsü olmayan bir ekonominin, başka halkları, başka insanları sömürmesi için sebep yoktur. Tersine, bağımsızlık yolundaki ülkelerin, bir an önce sanayileşmelerini sağlamak, böylece onları sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı güçlendirmek, sosyalizmin uzun vâdeli hedeflerine en uygun bir tutumdur.

Türkiye'nin kendi millî sınırları içinde, bağımsızlık ve demokrasi yönünde, hızla sanayileşmek ülküsü ile Sovyetler Birliğinin sosyalist tutumu, işte bu noktada birleşmektedir. Son sanayi kredisinin pek uygun şartlarının açıklamasını da bu uygunlukta aramak gereklidir.

Sovyetler Birliğinin, halk demokrasileri ile II. Dünya Savaşı sonrasında kurduğu ekonomik ilişkiler, başlangıçta, halk demokrasilerinin aleyhine işleyen, sömürücü olan ve eşit şartlı olmıyan bir ilişki gibi görünmüştü. Zaman, bunun tersini ispat etti. O ülkelerin içinde sanayileşmeyen hiçbir devlet kalmadı.

İkinci Dünya Savaşı ertesinde, Amerika ve kapitalist Batı ülkeleri ile, yakın ekonomik ilişki kurmanın biricik kalkınma yolu olduğu tek ekonomik doğru olarak, yıllarca savunuldu. Buna karşı koyanlar, vatan haini sayıldı. Zaman, bunun da tersini ispat etti. Amerikan uyduluğu ile sanayileşebilen bir tek geri bırakılmış ülke, gösterilemez; demek ki, Amerikan ekonomisi, ilişki kurduğu ülkelerin bağımsızlığına değil, bağımlılığına göre işleyen bir sistemdir.

Başta millî harp sanayiimiz olmak üzere, ağır sanayiimizi bir an önce kurmak, Türk millî bağımsızlığının ve çağdaş uygarlığa katılmanın vaz geçilmez şarttır. Bunu sağlıyacak Türk - Sovyet ekonomik ilişkilerini kuşku ile değil, sevinçle karşılamak gereklidir. Bunu anlamış etkili çevrelerin varlığı, apaçık bellidir. Adalet Partisinin iktidarda bulunmasına ve Süleyman Demirel'in, hükûmetin başında olmasına rağmen. bu ilişkilerin yürümekte devam etmesi ve gelişmesi, başka türlü açıklanamaz.

etkong

ayrı bir devlet halinde tutmak, onu komünizme karşı bir kale haline sokmak, bir kapitalizm vitrini durumuna getirmekti.

Güneyde yönetim, Diem'in elindey di o zamanlar; onun istediği de tıpkı Amerikalıların isteği gibiydi. Yani güneyi ayrı bir devlet olarak tutmak, yani kuzeyin ve güneyin tek bir devlet içinde birleşmesine engel olmak, yani komprador denilen sülük, Amerikan ser mayesinin batağında kendi yoksul halkının kanını emme olanağını sağlamanın sevinci ve iştahı içindeydi.

Bunun için, önce Bao Dai'yi kenara attı, sonra da 1956 temmuzunda yapılması beklenen seçimlerin yapılmıyacağını ilân etti. Yoğun bir propaganda bu açık durumu tersine çevirip, bütün dünyaya yaymıştır. Yabancı askeri, kendi bölgesinden sürüp çıkarmış, tam bağımsız bir devlet, bir cumhuriyet kurmuş olanlar, kurtuluş savaşı erleri, Dien Bien Phu'nun unutulmaz yiğitleri, kamu oyuna Vietnam'ın birleşmesini istemiyen, ayrılıkçı, gizli ve karanlık yollara dökülmüş kişiler olarak gös terildi.

Buna karşılık güney, sureti haktan görünerek, Cenevre Anlaşmalarına uymayı isteyen, ülkesinin birleşmesin - den başka isteği olmayan, hak hukuk falan filân, bunların hepsine bağlı, melâike yüzlü diye tanıtıldı.

Bu açık tersliğe ve tahrike karşılık, kuzeyin gösterdiği sabrı ve 1955 den 1958'e kadar yıllar boyu bir anlaşma zemini bulabilmek için harcadığı çabaları, burada hatırlamak yerinde olacaktır. Saygon, kuzeyin bütün görüş me isteklerine karşı sağır kalmıştır.

Vietnam'daki bu garip durum, belki daha da uzayacaktı. Çünkü, Batı ve Doğu arasında, barış içinde bir arada yaşama yıllarıydı. Böyle olmadı, Diem rejimi, kendi kuyusunu kendi kazmak şaşkınlığına düştü. Sülük, daha çok kan emebilmek için, Vietminh, (Fransızlara karşı bağımsızlık savaşı veren millî güç) ün başarılarını silip yok etme sevdasına düştü. Bir «cadı kazanı» kaynatıp «büyücü avı» na çık tı, koskoca bir halk kütlesini duvarın dibine kıstırıp, çaresiz halleıe soktu. Çaresizliğin sonu «baş kaldırma» dır. Vietnam halkı, başkaldırdı.

AMERİKAN DÖNEMİ

CENEVRE Anlaşmaları, eski Vietminh savaşçılarının güvenliğini garanti altına almıştı. Diem rejimi bu garantiyi çiğneyerek, Vietminh'lere karşı sistemli bir savaş açmıştır. Me Tho, Vietkong'un bugünkü başkanı, 1954 de Saygon'da hapse atılmıştır. Suçu, Cenevre anlaşmalarının uygulanmasını istemiş olmaktan ibaretti. Diem rejimi, yalnız «kızıl avı» ile de yetinmedi, dinî politik gruplara, (Hoa Hao, Cao Dai) karşı da amansız bir kovalamaya girişti, kendisi ile birlik olmayan herkes, artık komünist (yani Vietkong) tu,

Güneydeki halk için, kendini savunma yavaş yavaş karşı durma, karşı çıkmaya doğru dönüşüyordu. 1959 da, ilk olarak bir Güney Kurtuluş Ordusu kuruldu. Başarılı gerilla savaşlarına girmeye başladı. O günlerde Saygon'u ziyaret eden ve yine o günlerde Cezayir'de sömürge savaşı vermekte olan Fransız hükûmetinde bakan olarak bulunan Pinay'e Diem, «şimdi bizim de bir Cezayir savaşımız var..» diyordu.

Hareket yeni başlıyordu, henüz ideolojik temele dayanan ve stratejik gereklere uyan köklü bir savaş durumuna gelmemişti. 1960 martında, eski savaşçılar bir kongre halinde toplanarak, Diem rejimine karşı devrimci bir örgüt kurma kararı aldılar. Bu yıl sonunda, 20 aralık 1960 günü, (Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi - Viet kong) kurulmuştu.

Amerikan propagandasına göre, bu hareket, kuzeyin güneyde kurduğu beşinci koldur. Bunu böyle saymak, güneydeki devrimci güçlerin varlığından habersiz olmak anlamına gelir. Oysa, güney öteden beri çok güçlü devrimci akımları barındırmış bir ülkedir. Genellikle sanılanın tam tersine Marksist - Leninist gelenek güneyde, kuzeyden çok daha canlıdır. Çünkü kuzey, çok uzun süre, Çan Kay Çek'in Kuomintagı ve daha sonra da Japon yönetimi ve etkisi altında kalmış, devrim gerçekleşinceye kadar, eski sağ partilerin sözü daha geçerli olmuştur.

Gerillerosların giriştikleri hareket - ler ve Vietkong'un kuruluşu, Amerikalılara bekledikleri fırsatı sağlamış oldu. Diem, Amerika'dan yardım isteğin de bulundu. Gerçekte Cenevre Konferansı üyesi olan devletlere başvurması gerekirdi; ama yalnız Amerikayı isti - yordu, çünkü Amerika, Vietnamı istiyordu. Ve Amerika, kendisine Vietnam kapılarını açan bu haini, pek kısa bir süre sonra harcayacak, ölüme gönderecektir.

Amerikayı Diem rejimine angaje etmek, başkan Kennedy'ye kısmet olmuştur. Kennedy, ayrıca Cenevre Anlaşmalarına rağmen, Vietnam'da bulunan, ama hiç olmazsa bin kişiyi geçmiyen Amerikan askerî misyonunu tam bir seferî kuvvet kadrosuna çıkarmıştır. Ölümünden önce, Vietnam'da yirmi bin Amerikan askeri bulunuyordu.

VİETKONG'UN BARIŞ ÇABALARI

VİETKONG ,hem yabancı sataşmasına karşı koyan bir vatanseverler birliği, hem de yeni bir sosyal - politik düzen amacına yönelmiş bir halk örgütü olarak ortaya çıkmıştır. 20 Aralık 1960 bildirisinin ruhu budur.

Şubat 1962 de Amerika, önemli komutanlarından biri olan General Harkins'i Saygon'a göndermiş ve bir stratejik kumanda merkezi kurmuştur.

Amerikanın niyetlerini açığa vuran bu harekete rağmen, Vietkong, o sırada Laos krizine tarafsızlık temeli üzerinde geçici bir çözüm sağlanmış olmasından yararlanarak, Vietnam için de bir çözüm yolu bulunması çağrısında bulunmuştur. Vietkong'un ileri sürdüğü tek şart, «Amerikalı sömürgecilerin yurtlarından çıkmalarıdır.»

20 Temmuz 1962 de, Millî Kurtuluş Cephesinin ilk kongresinin ardından, cephenin programı yayınlandı. Özeti:

1) Güney Vietnam'daki Amerikan sataşmasına son verilmelidir.
2) Bütün ülkede barışın yeniden kurulması,
3) Politik eğilimleri, bağlı oldukları toplum katı, çevresi ve dini ne olursa olsun, bütün parti, grup ve din örgütlerinin tümünün katılacağı millî bir hükûmet kurmak, bu hükûmet eliyle barışa kavuşmak ve onun süreliliğini sağlamak, millî meclis için genel seçimlere gitmek,
4) Tamamen tarafsız ve barışçı bir dış politika izlemek, bütün ülkelerle ve özellikle komşu ülkelerle dostluk ilişkileri kurmak.

Programda, güney Vietnam'ın askerî bloklardan hiçbirine katılmıyacağı ve toprakları üzerinde hiçbir devlete üs kurma hakkı tanımıyacağı belirtilmiş, politik şartlar taşımıyan dış yardımların ülke farkı gözetilmeden kabul edileceği bildirilmiştir.

1 Kasım 1963 te bir askerî cunta, Diem'i devirdi ve öldürdü. Aradan bir hafta geçmeden, Vietkong yeniden bir barış çağrısında bulundu. İlgili tarafların, ateş kesmek, acele sorunları çözümlemek ve bütün güçleri ve örgütleri içinde toplıyacak bir hükûmetin kurulmasını sağlayacak genel seçimleri hazırlamak üzere hemen bir araya gelip, konuşmaya başlamalarını istedi.

Acaba, Diem'i haklayan cunta içerisinde, bu davranışı olumlu karşılayan kimseler mi çıkmıştı? Üç ay bile dayanamamaları, böyle bir ihtimali akla getirebilir. Bu defa işbaşına doğrudan doğruya Amerikan komutanlığından emir alan ve başlarında Nguyen Khann'ın bulunduğu yeni bir cunta geliyordu. Ama Millî Kurtuluş Cephesinin hızla gelişip serpilmesi, gene de önlenemiyecektir.

BU ADAMLAR KİMLERDİR ?

AMERİKALILAR, 1963 ekiminde, cephenin uzattığı barış elini geri çevirdikten ve Saygon'da işbaşına güvenilir kişileri getirdikten sonra, Cephe artık bütün yurdda ciddî bir savaş düzenine girmeye başlamıştır. Bütün 1964 yılı boyunca, ülkenin her yanı bir cephe haline sokulmuş, cephe, yurdunu ve ulusunu seven Viet namlıları ortak dâva çevresinde pekiştirmiştir.

Amerikalıları tırmanmaya götüren neden, ummadıkları, belki de kimsenin ummadığı böyle bir olay karşısında kalmış olmalarıdır. Bir ülkenin halkının bozulamayışı, alçaltılamayışı, köleleştirilememesi; insanlık tarihi, yirmin ci yüzyıl insanına gecikmiş bir dersi veriyordu.

Burada para, para etmiyor, yıllar boyu horlanmış, hırpalanmış bir ülkenin insanları yoksulluğa, açlığa ve ölüme rağmen, satın alınamıyordu. Her değeri para mihengine vuran, dini, imanı para olan Amerikalı için, bu en büyük namussuzluktu. Ve bu namussuzları ülkenin kendileri gibi, dini, imanı para olan ve üç-beş kuruşa satın alınmış üç-beş kişisiyle işbirliği yaparak ezip öldürmek gerekiyordu.

Tırmanma, kuzeyin bombalanması demektir. İleri sürülen neden, kuzey halkının ve yöneticilerinin gözünü kor kutarak, onları barış görüşmelerine zor la razı etmektir. Amerika'nın düşüncesine göre, bu görüşmeler ancak kuzeyin güneye yaptığı bütün yardımı kesmesine ve Ho-Chi Minh'in güney Vietnam'da, Kore'de olduğu gibi; karşı devrimci bir hükûmetin kurulmasına razı olmasına bağlıdır.

Kuzeyin bunları kabullenmesinin, olanağı olmamakla beraber, Vietkong bu na karşı da, kendi görüşünü açık olarak bildirdi.

22 Mart 1965 de, ünlü «beş nokta» sını belirten bildirisini yayınladı ve dünyaya ilân etti ki, «Güney Vietnam halkı, savaşlarının temel amaçları olan bağımsızlık, demokrasi, barış ve tarafsızlık gerçekleşmedikçe, silâhını elinden bırakmıyacaktır, Amerikalı saldırıcılar, bütün kuvvetlerini geri çekmedikleri ve ondört milyon Güney Vietnam halkının tek gerçek temsilcisi olan Millî Kurtuluş Cephesinin sesine kulak verilmediği sürece, bütün konuşmalar boşunadır.»

Zaten Kuzey Vietnam Hükûmeti de güneydeki çatışmanın «ancak Vietkong'un programına uygun» bir anlaşma ile ortadan kaldırılabileceğini önem le belirtmiş bulunuyordu. Bunun anlamı, barış konuşmalarında gerçek ilgili tarafın Vietkong olduğunu açıklamaktır.

Vietkong'un programı, 1962, 1965 ve 1967 de toplanan kongrelerle yenilenmiş ve geliştirilmiştir. Geçen yaz toplanmış olan son kongre, yeni bir politik strateji getirmiştir.

Bu genel program, beş noktada toplanmaktadır: Bağımsızlık, demokrasi, barış, tarafsızlık ve yoksulluktan kurtulma. Cephenin sorumluları, Güney Vietnam sorunlarının yalnız ve ancak Güney Vietnamlılarca çözümlenebileceği noktası üzerinde ısrar etmektedirler. Vietnam'ın geleceği, yalnız Vietnamlıları ilgilendirir.

Bu temel düşüncelerden çıkan daha belirgin ve pratik sonuç içerisinde b ü t ü n halkın temsil edildiği bir hükûmet kurmaktır.

Ülkenin bağımsızlığı düşmanın elinden ancak böyle bir hükûmet tarafından koparıp alınabilir ve ülkenin bağımsızlığı sağlanabilir.

Millî Kurtuluş Cephesinin programı, pek iyi anlaşılmış olmasa da, yine de biliniyordu, bilinmeyen şey, Cephenin kimler tarafından ve nasıl yönetildiği idi. Ortada dönen lâflar, hep Amerikan propagandasının ortaya sürdükleriydi. 1966 nisanında eski bir CİA. ajansı olan George Carver, bir yazı yayınladı. Foreign Affairs dergisin de çıkan bu yazı, Amerikan propagandasının bu konuda söylemiş olduklarının bir özetidir. The faceless (yüzü görünmeyen) Vietkong başlıklı bu yazıya, yani CİA. ya göre; Vietkong, kuzeyin gözü bağlı, her istenileni yapan bir kuklasıdır. Bunun delili ise, şeflerinden hiçbirinin tanınıp bilinmemesidir.

Oysa, hemen aynı günlerde, ilgililerce bir çeşit beyaz kitap çıkartılıyor ve Millî Kurtuluş Cephesinin kırk dört yöneticisinin yalnız isimleri değil, resimleri de yayınlanıyordu. İşgal altındaki ülkelerde kurtuluş savaşı veren gizli örgütlerde şimdiye kadar görülmemiş bir durumdu bu. Bu cesaret ten daha öte bir şeydi, beni kimse yenemez gibi, sözlerden daha başka bir şeydi, bu yenilginin imkânsız bir şey olduğunun ifadesiydi. Bu, Amerikanın ve onun yerli uşaklarının aczini kanıtlayan bir vesika oluyordu.

Şaşkınlık ve öfkeden deliye dönen Amerikalı katiller ve onların yerli cellâtları, bu kırkdört yiğit başını düşürmek için, dünyanın en ünlü namussuz larını başlarına topladılar, ama hiçbirini düşüremediler. (Vatanseverleri kendi eliyle öldürmekle ün salmış ve bir Vietkong'u öldürürken çekilmiş olan resmi, gazetelerde yayınlanmış olan güney Vietnam siyasî polis şefi General katil Thieu, Vietkong şeflerine karşı yürütülen imha kampanyasının başında bulunuyordu. Vietkong şeflerinden hiçbiri, öldürülemedi ama, birkaç gün önce, kendisi öldürüldü.)

(Bu yazının ikinci bölümü, gelecek sayımızda yayınlanacaktır.)

ULUSAL AÇIDAN GENÇLİK

B. AY

Zaman ne de çabuk geçiyor... Sekiz yıl olmuş. Samsun'da parka bakan Şölen Kahvesinde oturuyoruz üniversiteli gençlerle. Duyduk ki 19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı kutlanmayacakmış. Yüzümüz parka dönük. Parkta yükselen Mustafa Kemal'in anıtına bakıyoruz. 19 Mayıs'ta Mustafa Kemal'in ayak bastığı 19 Mayıs kentinde, 19 Mayıs Bayramını yapamamanın üzüntüsü içindeyiz. Üzüntümüzü belirten konuşmalar yapıyoruz. Fakat masamızı da polisler çevirdi. Sinsi sinsi konuştuklarımızı dinliyorlar. Bu kez birkaç arkadaş başladılar Fransızca konuşmaya. Polisler afalladılar, dinleyemez oldular ama, gitmediler de. Gitmediklerinin nedeni de, gençler anıta bir buket karanfil koymak istiyorlar, buna engel olacaklar. Anıta yaklaşana ateş edilecek deniliyor.

Denilenlere önem verilmedi. Kalktık. Varsın etsinler ateş... Ateş edilmeye, cop yemeye Ankara'da, İstanbul'da alışmış gençlik, 29 Nisan'dan sonra yirmi gündür daha da öfkelenmişti. Hele bugün, Ata'nın armağan ettiği bayram kendilerine kutlatılmıyordu. Durulur muydu artık... Karanfil demeti E. Alkan'ın elinde, yürüdük anıta doğru. Hiç ses yok. Sanki cenaze geçiyor. Peşimizde polis ve halk. Anıta yaklaşırken polisler önümüze geçtiler. Yardık barikatı. Nedense, cop ta kullanamadılar, kurşun da sıkamadılar. Afalladılar kaldılar. Biz de Atanın anıtı dibine bir buket karanfili koyduk.

19 Mayıs'ı kutlatmıyorlardı. Atanın anıtına koyacağımız bir buket kırmızı karanfile bile engel olmak istiyorlardı. Fakat biz herşeyi göze alarak yürümüştük. Barikatlarını yararken tek bir silâhımız vardı. Bizim silâhımız İ N A N C I M I Z D I... İnancımız karşısında cop ve kurşun vız geliyordu bize, vız!...

1960 tan 1968 e geldik. Şimdi gençlik daha bilinçli... 27 Mayıs'ın getirdiği başucu kitabımız olan ileri bir Anayasamız var. Anayasa Mahkemesi var. Daha çok uyanmış bir halk var. Bir deney var. Dünya değişiyor. Dünyanın her yerinde gençlik söz sahibi oluyor. Determinizm ırmağı akıp gidiyor...

Bütün bunlara karşın, yürüyen zamanı,hızla akan ırmağı, büyük uyanışı durdurmak isteyenler de var. Mümkün mü?

Gençlik de ne ki diyorlar...

Gençlik çok şey! Gençliğin şimdilik kaybedecek hiçbir şeyi yok. Gençliğin bilinci ve Atasından kalmış öğütler var. «Birinci vazifen Türk istiklâl ve cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir» demiş Mustafa Kemal, gençliğe. Dumlupınar konuşmasında, «Cesurluğumuzu destekliyecek ve sürdürecek sizsiniz. Siz edinmekte olduğunuz eğitim ve anlayış ile insanlık değerlerinin, vatan sevgisinin, düşünce özgürlüğünün en değerli belirtisi olacaksınız.» demiş (30.8.1924). Gençlik bu öğütleri unutmamaktadır. Unutmayacak gençlik Bursa söylevini...

Bütün bunlar bilinmezden gelinerek, «Gençlik ne imiş?» demek biraz aptallık olur.

Gençlik çok şeydir. NATO kazığı karşısında gençlik vardır. Amerikalı uzman karşısında önce gençlik vardır. Yeraltı ve yerüstü servetlerimizin sömürülmesine gene önce gençlik başkalrıracaktır. Türk halkını emperyalistlere sömürtmek isteyenlerin karşısına çıkacaktır gençlik. Kükreyecektir. Çünkü gençlik, «Bizi mahvetmek istiyen kapitalizmin bizi yutmak istiyen emperyalizmin» düşmanıdır. Tıpkı Atası gibi...

Gençlik millîcidir, devrimcidir, toplumcudur...

Gençlik bu ülkenin en dinamik unsurudur...

Gençlik; öğretmen, subay, işçi, köylü, esnaf, aydın ve ülkesine yüreği ile, aklı ile bağlı her yurtseverin damarlarındaki kan kadar canlı ve güçlüdür.

Gençliğe inanmamak yarına inanmamak demektir. Biz gençliğe inandığımız için yarına da inanıyoruz demektir.

Yaşasın Türk Gençliği...

Yaşasın 19 Mayıs... Ve yaşasın 19 Mayıs'ın bir devamı olan 27 Mayıs...

HABORA KİTABEVİ

Komünizm düşmanı görünen Amerika'da başkanlık seçimine katılacak olan parti :

Amerikan Komünist Partisi

(Derleyen : AHMET ANGIN)

Küba'yı Amerikan uşaklarından kurtaran, Kübalılara insan olduğunu öğreten büyük devrimcinin eseri :

Ya Vatan Ya Ölüm

(FİDEL CASTRO)

Ve Amerika'nın maddî-mânevî bütün güçlerini perişan eden Kuzey Vietnam'lı General GİAP'ın eseri :

Vietnam'da Halk Savaşı ve Amerika

(General VO NGUYEN GİAP)

HABORA KİTABEVİ : Nuruosmaniye Cad. Atasaray K. 1 No. 106 Cağaloğlu.

T.S. 56

müslümanlık, kapitalizm ve kadın

Muzaffer ERDOST

KADIN, bugünkü toplumda, görevini yerine getirirken, gerici, tutucu unsurlar tarafından çeşitli yönlerden eleştirilmekte ve kadının toplumsal görevleriyle birlikte geçirdiği kılık ve töre değişmeleri, sosyalist ahlâkın bir ürünü gibi değerlendirilmektedir. Bu konuda, irtica, yeni kadın militanı vasıtasiyle, kasaba kadınlarına bizzat hitap ederek iddiaları yeniliyor: Kadın, Müslüman ahlâk ve geleneğinin dışına çıkmıştır; bu, dinsizliktir; kadını Müslüman ahlâk ve geleneğinin dışına çıkmaya zorlayanlar komünistlerdir. İddianın kabaca ifadesi bundan ibarettir. Genel bilgiden yoksun bu davranışları, bir kaç noktada eleştirmek isteriz:

1. Kadının kılığını değiştiren nedir? Dinsizlik mi, sosyalizm mi, komünizm mi? Biliyoruz ki, kadının sokağa çıktığı, sosyal iş hayatına katıldığı ülkeler, feodalizmden kapitalizme geçildiği, şehirlerde sanayileşmenin başladığı ülkeler yâni kapitalist üretim ilişkilerinin topluma hâkim olmaya başladığı devirlerdir. Feodal çağda köle olan kadın, burjuva devrimleriyle birlikte siyasî eşitlik kazanmaya başlamıştır. Kapitalizmin ilk gelişme dönemlerinde, erkek emeğine oranla daha ucuz olan kadın ve çocuk emeğine rağbet edilmiş ve potansiyel kadın emeği, kapitalizmle birlikte, kitleler halinde iş yerlerine çekilmiştir. Daha sonra işgücü fiyatını düşürmek, işgücü ihtiyacını karşılamak ve mevcut bütün potansiyel işgücünü sermayenin emrine almak isteyen kapitalizm, daima kadına sosyal iş hayatında yer ayırmıştır. İş yerlerinde görev alan kadın, günlük işe uygun kılık ve günlük işe uygun yaşama tarzına zorlanıyor. Ayrıca, sosyal iş, ona, iktisadî bağımsızlığını kazandırıyor.

Yani kadın kavramını değiştiren, sosyalist ahlâk değil, sosyalist düşüncenin bağrından beslendiği kapitalizmdir; üretim ilişkilerinin yanı altyapının üstyapıyı değiştirmesidir. Bugün Müslüman ahlâkçılar tarafından şikâyet konusu olan dekolte moda, sosyalist ülkelerden değil, kapitalist ülkelerden, hattâ sosyalizmin karşısına dikildiği emperyalist ülkelerden beslenmektedir. Mesele şudur: Türk kadınının kılığındaki değişikliği yaratan sosyalist ahlâk değil, kapitalizmin kendi kanunlarıdır. Ama sosyalizm, kapitalizmin bu sonucunu yani kadının sosyal iş yükümlülüğünü ortadan kaldıracak bir düzen de değildir. Aksine, sosyalizm, kadın emeğini erkek emeğinin değerine yükseltecek, gerek çalışmadan yaşıyan burjuva kadınını gerek ekonomik bağımsızlığını kazanamamış yarı köle kadını sosyal iş hayatına çekerek, kadınlar arasındaki sınıf eşitsizliğini ortadan kaldıracak ve kadına siyasî olduğu kadar iktisadî bağımsızlığını da kazandıracak bir düzendir.

2. Kapitalist toplumda, çalışan, bizzat emeğiyle yaşıyan kadınların yanında, mensup oldukları sınıf itibariyle çalışmadan yaşayan kadınlar vardır ki, «sosyete» adı ile anılan bu burjuva kadınlarını, sosyal iş hayatına atılmış, bizzat emeğiyle yaşayan kadınlardan ayırmak gerekir:

Müslüman ahlâk ve geleneğinin savunucuları en çok «sosyete» adı verilen burjuva toplantılarını dinsizlik ve her dinsizliği olduğu gibi «sosyete» yi de komünistlik olarak nitelemektedirler. Dikkat edilirse, «sosyete», kaynağını, yakın yılara kadar dans toplantılarının bile yasak edildiği Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği gibi ve halen dans toplantılarının yasak olduğu Çin Halk Cumhuriyeti gibi sosyalist ülkelerden değil, Fransa, İngiltere, Amerika gibi burjuvazinin beşiği emperyalist ülkelerden almaktadır. Çünkü sosyete, çalışan insanın değil, sermayeleri sayesinde üstün kârlar sağlayarak çalışmadan yaşayan sınıf ve zümrelerin bir topluluğudur. Sosyete, kapitalist toplumda, emeğine karşılık belirli bir ücret alan ve dar geçim şartları içinde kıvranan insanlar ile bu insanların emeklerini sömüren insanlar arasındaki çelişkinin bir ürünüdür ki bu, kapitalizmin sınıf çelişkisidir. Müslüman ahlâk ve törelerini kurtarmak isteyenlerin en fazla şikâyetçi oldukları ahlâk, burjuva toplumda, bizzat burjuva sınıfı tarafından yaratılan ahlâktır. Sadece burjuva sınıfı tarafından yaratılan değil, bizzat burjuva sınıfının erişebileceği maddî zenginliklerle donatılmış bir ahlâktır ve sosyalistlere göre bu ahlâk, artık kokuşmuştur.

Müslüman ahlâkçılar, bu kokuşmuş ahlâk ile mücadele ederken, aslında, bu ahlâkı yaratan düzeni muhafaza edebilmek için, bu düzene karşı olanlarla yani sosyalistlerle mücadele etmektedirler ve bu ahlâkı yaratan kapitalizm ile işbirliği içindedirler. Yani, bu ahlâktan en çok şikâyetçi olanlar, bilmeyerek şikâyetçi oldukları burjuva ahlâkını yaratan düzeni ebedileştirmeye çalışırlar. Müslüman ahlâk — bize göre feodal ahlâk — militanları, emperyalist baskı gruplariyle içiçe kenetlenmiş bir amaç birliğinde birleşmektedirler. Temele karşı oldukları emperyalist burjuva ahlâkıdır ve eylemde emperyalizmle amaç birliği halinde sosyalizme karşı savaşırlar.

3. Müslüman kadın ahlâk ve geleneğini — bize göre feodal kadın anlayışını — korumak isteyenlerin hitap ettikleri kadınlar, Anadolu kasaba kadınlarıdır. Yani çarşıdaki yüzü ile küçük-burjuvaziyi temsil eden, mahalledeki aile ilişkileriyle feodalizmi yaşatan yarı-küçük-burjuva ailelerdir. Bu nokta, önemlidir. Çünkü Türkiye'de köylü kadın, erkeği ile birlikte tarım işlerinde çalışmaktadır, işi gereği kendisine telkin edilen törelere uyamıyacaktır. Sanayileşen şehirlerde ise, kadınlarımızın bir kısmı çeşitli meslek dallarında görev almışlardır. Kasabalarda ise, kadın, sosyal iş hayatının henüz dışındadır. Esnaf, zanaatçı, küçük memur karısıdır; siyasî ve modern haklardan mahrum, iktisaden erkeğin mutlak emri altındadır. Sosyal ilişkileri bakımından yarı-köledir. Kadının değişen çağ ile birlikte önü yeni hayata açıktır, fakat henüz ayakları feodal zincirlerle bağlıdır. İşte, bu kadına hitap edilebilmekte ve onun yeni hayat içinde yerini alması geciktirilmektedir. Fakat, gerçek şudur ki, kasaba sanayileştikçe, şehirleştikçe, derdemez bu kadın da sosyal iş hayatına itilecek ve derdemez kendisini bağlayan yarı-feodal bağlardan kurtulacaktır.

Sözlerimizi özetliyelim:

1. Kadının gerek kılık ve gerek ahlâk anlayışının değişmesi, dindarlık-dinsizlik açısından değil, üretim ilişkilerine bağlı olarak yani altyapı değişikliğiyle değişen modern çağın tabiî bir sonucu olarak ele alınmak gerekir.

2. Müslüman ahlâk ve geleneği, aslında, Müslümanlığın doğuşunu hazırlayan altyapının yani feodal üretim ilişkilerinin, feodal çağın ahlâkıdır. Feodal ahlâkı değiştirecek olan — üretim ilişkileri aşama sırasına göre — sosyalizm değil, kapitalizmdi ve aslında da feodal ahlâkı bizzat kapitalizm değiştirmiştir.

3. Müslüman ahlâk ve gelenekçileri, sosyalizme karşı hem Müslümanlığı ve hem de kapitalizmi savunmakta ve dolayısiyle kendi ahlâk anlayışlarını yıkan kapitalizme sahip çıkarak çelişkili bir politika izlemektedirler.

4. Kadın anlayışı yönünden, Müslüman ahlâk ve geleneğini devam ettiren unsurlar, kasaba küçük-burjuva ailelere mensup kadınlardır. Bunlar, atlyapı ile birlikte sosyal iş hayatına atılacaklar ve dolayısiyle hayat gerçekleri, onları, derdemez değiştirecektir. Daha değişik bir deyişle şöyle diyeceğiz: feodal ahlâk, Müslüman ahlâk anlayışı adı altında ebedîleştirilerek, Türk toplumunun gelişmesi önlenmek istenmektedir ki, bu, aslında, bozulmuş burjuva ahlâkını iyileştirecek bir tutum değil, aksine, gelişen sosyalizme cephe aldığı için, bozulmuş burjuva düzen ve ahlâkını koruyacak, muhafaza edecek ve asıl şikâyetine konu olan burjuva ahlâkının ömrünü uzatacak bir tutumdur.

BİZ İCAZETLE DEĞİL ALNIMIZIN TERİYLE KOPARDIK BU İŞİ VE ÖYLE BİTİRECEĞİZ

Ahmet SAY

Geçen sayımızda Rasih Nuri İleri'nin Türkiye'de Sol Hareket ile ilgili bir yazısı yayınlandı Hemen belirtmeliyim ki, İleri arkadaşımızın yazısı, bazı eksik tahliller sonucu eksik yargılar getirmesine rağmen, genel olarak TÜRK SOLU'nun öteden beri işlediği ideolojik çizgiye aykırı değildi. Zaten bizler de, TÜRK SOLU'na yazı veren solcuların aynı kalıptan çıkmış, aynı görüşleri tıpatıp ileri süren ve tekrarlayan, boy sırası milim sekmiyen kişiler olmasını beklemiyoruz. İdeolojik sapmalar yapmadığı sürece, ayrıntılar üzerinde başka görüşler ileri süren ve böylece oulmlu bir tartışma ortamı yaratarak bizi yeni ve ileri sentezlere götüren yazarlara saygımız vardır. Bir yazarın, sosyalizmin bilimini çapı ve kişiliği ölçüsünde kendi süzgecinden geçirip kendi yapıcı gücünde yoğurup ortaya bir yazı çıkarması, aslında kaçınılmazdır ve gereklidir. Dolayısiyle bilime aykırı düşmeyen, ama ayrı kalıplarda biçimlenmiş değişik görüşlerin bir dergide yer alması olağandır. Bu durum, o derginin olumlu bir tartışma ortamına, düşünceye ve kişiliğe saygılı olduğunu gösterir.

TÜRK SOLU, yayınlıyacağı yazıları bu soy bir anlayışla, seçerken, temelde oportünizm, revizyonizm, dogmatizm ve sektarizm gibi sağ ve sol sapmalarla savaşmayı amaç bilmiştir. Bizce, Türk Sol Hareketi için «tatlısu topçu sosyalistler» ne kadar tehlikeliyse, hareketi bölen, yeni yetişen kuşakları şaşırtan, sağlam bir stratejik doğrultuyu saptamak yerine Nasreddin Hocanın tabutunu götürenler gibi «Şu yoldan mı gitsek, bu yoldan mı?» diye kararsızlıklar içinde bocalayıp, yetersizliğini örtbas etmek üzere sekter bir çıkışla «biz her iki yoldan da gideriz» diyen zıpçıktılar da tehlikelidir. Sosyalizmin bilimiyle bağdaşmıyan böylesi sekter davranışlarla amansızca savaşmayı görev saymışızdır.

EYLEME GEÇTİK BİLE

Türkiye'de artık yol yordam bellidir, yürünecek yol, yapılacak iş bellidir. Yolun çatal ağzında duralayıp, halkımızın devrimci potansiyelini de duraklatanlar, aslında şu iki yönden birini tercih etmek durumunda kalmışlardır: Ya sosyalizmin biliminin emrettiği şekilde Millî Demokratik Devrim yoluna girecekler, ya da bilimi inkâr ederek kendilerini emperyalizmin uyduluğuna kadar götürecek yola sapacaklardır. Bu ikinci yola sapanlara, bizim «gidin yolunuza, dibine kadar gidin!» demekten başka söyliyecek sözümüz yoktur. Ve böylece, safra atmanın rahatlığıyla her çeşit yozlaşmaya karşı kesin tavrımızı almış oluyoruz.

Sapmalar karşısında inatla verdiğimiz savaş, bizi yolumuzda daha titiz, daha dikkatli olmaya yöneltir. Millî Demokratik Devrimin teorik esaslarını eylem içinde en somut biçimde tanımak durumundayız. Eylemin kazandırdığı tecrübelerden ve bilgilerden yararlanarak teorinin sağlamasını yapmak elimizdedir. Bir yandan pratikte kazandığımız bilgi ve tecrübelerin teoriyle bağdaşırlığını görerek mücadeleye daha üstün bir inançla devam ederken, öte yandan eylemi teorinin ışığında geliştirmek zorundayız.

Teori ile pratiğin bu kaçınılmaz ilgisini son yıllarda türkçeye çevrilen birçok kitapta izledik. Sanıyoruz ki, bu kitaplarda çok daha geniş, çok daha derin ve çok daha yetkiyle konan teori ve pratik münasebetini bizim burada üç beş cümleyle açmaya çalışmamıza okurlarımızın ihtiyacı yoktur. Bizim için önemli olan, ideolojik ve stratejik esasları temelden kavramak, başka halkların tecrübelerini göz önünde tutmak, gerekiyorsa paraleller kurabilmek, toplumumuzu doğru tahlil edebilmek ve bütün bunlarla donanmış olarak eylemi yürütmektir.

Türk devrimcileri, Millî Demokratik Devrimin koşullarını göstermelidir.

Türk Devrimcileri, toplumumuzu doğru tahlil etmelidir.

Türk devrimcileri, son tahlilde elde ettiği sonuçları tam bir güvenle uygulamalıdır.

Koşullar bizden yanadır, toplumumuzu tahlil etme gücümüz vardır ve uygulamaya geçilmiştir.

Gerçi işin daha başındayız. Ama yolumuz ve hedefimiz bellidir. Koşullar ise, şimdiyedek rastlanmamış şekilde lehimize gelişmektedir. Şimdiden eyleme geçilerek bu yönde önemli adımların atılmış olması, tahlilimizin doğru olduğunu umduğumuzdan çabuk ispatlamıştır.

TİP'İN İL VE İLÇE ÖRGÜTLERİNDEKİ DEVRİMCİLER

Hal böyleyken, Rasih Nuri İleri arkadaşımızın yazısındaki bazı görüşlere «esastan itiraz etmek», özellikle bizlere, genç kuşağa düşmektedir.

Son tahlilde, emperyalizmin işbirlikçisi feodal unsurları ve komprador burjuvazinin dışında tüm Türk Ulusunu millî demokratik devrimin saflarına kazanmayı zorunlu sayarken, Türkiye İşçi Partisinin alt kademe örgütlerindeki devrimcileri işçi sınıfının bilincinde değildir diye küçümsemek yanlıştır. İşçi sınıfının bilincinde olmak iddiasındaki bazı şartlatanların devrimcilikten hangi ölçüde nasiplendiğini biz biliyoruz. Sol gevezelikle avunan bu şarlatanların yanında, topraksız veya az topraklı Anadolu köylüsünün ezilmişliğini bütün varlığıyla duyan ülkücü kasaba küçük burjuvazisinin samimî ilericiliği, zemzemle değil ama devrimcilikle yıkanmış gibidir. İşçi Partisinin Anadoludaki il ve ilçe örgütlerinde yerini alan işçi, köylü, zanaatkâr, esnafların ve onlara destek olan küçük burjuva kökenli askersivil bürokratların millî demokratik devrim saflarında nasıl bir ağırlık taşıdığını bir an için bile görmezlikten gelemeyiz. Bu ağırlık, millî demokratik devrimi haydi haydi başaracak olan gücün tâ kendisidir. Bir kasaba ünitesinde, devrimci kadroları oluşturan sınıflar mozaiğinde işçi sınıfının hâkim renk olarak göze çarpmasını isteriz, ama bu istek gözlemlerimizi değiştirmez. Türkiye gibi sanayiini kuramamış geri bir ülkenin dört bucağına dağılmış devrimcilerin sağlamlığını bilmek için ölçüt olarak işçi sınıfı niteliğini aramak gülünçtür.

Değil mi ki Anadoludaki devrimciler sınıfsal aidiyetleri bakımından gerekli devrimci adımı atacak güçtedir ve millî demokratik devrimde üstüne düşen görevi hakkıyla başarabilecektir, o zaman bu devrimci kadroyu başarısızlıkla suçlamak, hele kendilerine güvensizlik beslemek bölücülüktür. İşçi Partisinin üst kademedeki yöneticilerinin, parti çalışması olarak ağırlığı parlâmentarizme kaydırması, parti içi eğitim, örgütlenme ve halkın bilinçlendirilmesi sorunlarını kulak arkasına atması, partinin alt kademelerinde büyük fedakârlıklar pahasına direnen devrimcilerin olsa olsa çaresizlikler içinde kıvrandığını düşündürür. Bazı başarısızlıklar varsa, bunların nedenlerini, alt kademeye gerekli maddî ve mânevî destekte bulunmayan üst kademe yöneticilerine sormalıyız. Kaidı ki, Anadolu örgütünün bu çetin koşullar altında bile başarısız olduğunu ileri sürmek haksızlıktır. Büyük kentlerin gecekondu semtlerinde sağlanan başarı (!) yanında, il ve ilçe örgütlerinin elde ettiği sonuçlar, kimin daha ülkücü olduğunu göstermeye yeter. 1965 yılında milletvekili çıkartmış olan Ankara'da gecekondu semtlerinden top lanan oylarla, örneğin Kayseri ilinin Sarız ilçesi köylerinin oylarını karşılaştıralım bir... Büyük bir kentteki sayıca fazla devrimci kadronun işi oluruna bırakmış, olan program bilmez çalışmasının yanı sıra, bütün olanaklardan yoksun bir ilçe örgütünün partiyi tanıtabilmesi çok daha saygı değerdir.

ESKİLER ÜZERİNDEKİ TÜLLERİ KALDIRDIK

Rasih Nuri İleri arkadaşımız, yazısında ayrıca, halkımızın devrimci potansiyelini değerlendirmekte TİP'in yetersiz kaldığını belirtiyor. Bu yetersizliği somut olarak açıklamak için de, 1946 yılındaki Türkiye Sosyalist Emekçi Köylü Partisi'nin en ağır koşullarda geniş çapta örgütlendiğini ve üyelerini bilinçlendirdiğini örnek gösteriyor. İlginç bir karşılaştırma bu. Genç kuşak için çok ilginç ve üzerinde durmaya değer. Oysa halkımızın devrimci potansiyelini TİP'in değerlendiremediğini bilmek için illâ bu karşılaştırma örneğine ihtiyaç duymuş olacağımızı söyliyemeyiz. Doğrusu ya, sosyalizmin ne olduğunu bilen, sosyalist bir partinin Türkiye'de içinde bulunduğumuz şartlarda nasıl davranması gerektiğini gören, partinin ne işe yaradığını kestiren her gerçek devrimci, TİP'in yanlışlarını ve eksiklerini bilir. Zaten gerçek bir devrimci, Türkiye'de sosyalizmin 1962 yılında birdenbire gökten inmediğini, Mehmet Ali Aybar'ın parti başkanlığına geçmesiyle başlamadığını ve bunların tersi olarak, Türk Sosyalizminin emekçi halkımızın uyanışına ve mücadelesine dayanan bir kökü bulunduğunu, bu uyanışın günümüze kadar aşama aşama geliştiğini, 1962 yılının şartlarında statükonun icazet verdiği ölçüde TİP'in bu potansiyeli karınca kaderince temsil etmeye çalıştığını anlar. Her gerçek devrimci, bugünü ve yarınları hazırlayan geçmişteki mücadeleleri ve onların ülkücü mücahitlerini saygıyla anar.

Burada, Türk Sosyalizminin geçmişteki mücadelesiyle olan tarihsel bağlarımıza değinmek ve genç kuşak olarak bu konuyu nasıl değerlendirdiğimizi açıklamak yerinde olacaktır. Bu konu, çoğu vatandaşlarımızca tüllerle örtülü gibi gözükür. Biz yıllardan beri kaldırdık attık tülleri ve şimdi bizimle beraber tülleri atarak konuyu açıklığa kavuşturanların sayısı yüzleri, belki binleri aştı.

Önce şunu söyliyeyim: Türkiye'de sosyalist hareketin başlangıçtan bugüne kadar olan sürecini tanımanın, bu süreçten gerekli dersleri almanın, nereden gelip nereye gittiğimizi bilmenin, ayağımızın nereye bastığını görmenin yararı var. Şu satırları yazanın kuşağından olanlar için, geçmişi bilmeden geleceği tâyin etmek olanaksız. Çünkü biz de gökten inmedik ve yerden bitmedik. Sosyalist fikirler bir anda hop diye kafamıza girmedi. Elimizde bir bayrak varsa, bizden önce koşanlar yetiştirip verdi bize. Bugün bir kavga yürütüyorsak, bunu Türk Halkının Devrim Tarihine dayandırmıyacağız da, şunun bunun kara kaşına, kara gözüne, bıyığına mı dayandıracağız? O devrim tarihimiz ki, en ince ayrıntılarına kadar düşmanlarımız tarafından bilinir; polisler bilir, savcılar biilr, yargıçlar bilir, adliye arvişlerindeki duvarlar bilir, emniyet makamlarıyla ışbirliği yapan yazarlar bilir, kafatasçılar, işbirlikçiler bilir... ve bu devrim tarihini, halkımızın devrimci mücadelesini toplayan devrim tarihimizi, bugünün genç sosyalistleri bilmiyecek ha? Olmaz böyle şey! Bileceğiz ve ondan yararlanacağız. Devrimciliğimizin gereğidir, hakkıdır bu.

Ve bir kere bilindi mi, ak ile kara ortaya çıkmaktadır. Kirli çamaşırlar, temiz çamaşırlar, hepsi teker teker, dirhem dirhem, okka okka belli olmaktadır. Menderes'in kasasından nasıl kadın kilotları çıktıysa, bizim geçmişteki olaylardan da bazı çamaşırlar sökün etmektedir. Kim sıkı durmuş, kim çalım atmış, kim işe yaramış, kim yaramamış, kim yılmış, kim direnmiş, kim köşesine çekilmiş, bütün bunları bazan sevinerek, bazan üzülerek, bazan, kızarak, bazan lânet okuyarak, bazan gururlanarak izlemek elimizdedir. Tabiî ipliği pazara çıkanın işine hiç gelmemektedir bizim akı karayı seçebilmemiz. Ne var ki, koltuklarımızı kabartan yönleri ve yüzümüzü buruşturan çirkin örnekleriyle bu tablo bize, bizim geçmişimize aittir. Kaypağı, yılgını tanıyacağız ki, aynı yılgınla bir daha karşılaşmıyalım, ya da karşılaştığımızda tedbirimizi alalım. Devrim tarihimizi incelemeden bu sonuçlara varamayız. Evet, bu bir inceleme işidir, şerefliyi şerefsizden ayırma işidir, dedikodu işi değil!

Ve biz, gideceğimiz yolu, yürüyeceğimiz adamı bulmak üzere gelmişi geçmişi anlamak amaciyle tülleri kaldırıp atınca, iplikleri pazara çıkanlar da bizi attı.

DEVRİM BİZİMDİR

«Eskiler» denen, «eski tüfekçiler» denen savaşçıları ve onların mücadelelerini işte böyle değerlendiriyoruz. Konuyu dedikodu havasından çıkartıp gerçek hakkını verdikten sonra, akı karadan ayırabilmiş olmanın rahatlığıyla işimize bakıyoruz. Devrimci bizimle yürüyen varsa vardır, yoksa yok; yürüyoruz.

Eskisi olsun, yenisi olsun, bir avuç işbirlikçinin dışında olsun da yaşı kaç olursa olsun, bizdendir, ulusal çıkarlardan yanadır. Hem, yaşı yetmişe yaklaşan gençler aramızda bulunduğu gibi, üç beş yıllık koşudan sonra moruklayıvermiş kişileri de tanıdık. «Can kardeşimiz!» diye kucakladığımız bir arkadaşın birkaç ay içinde nasıl soluğu tükettiğini gördük. Bu yaş durumu da gösteriyor ki, ne millî demokratik devrim eskilerin tekelindedir, ne de elli küsur yaşındaki soluğu kesik yalpalıyanlar yeniyi temsil edebilir.

«Geliyoruz, geleceğiz, yakında seçileceğiz» diye sözü dolandırıp umut avına çıkmadık biz. İşçisiyle, köylüsüyle, zanaatkârı, esnafı, bürokrat aydınıyla vatanı kapsıyan devrimciler olarak geldik.

Kardeşler! İşi bitirelim!..

sanat

ÖZGÜRLÜK KARŞISINDA YAZAR

Adnan Özyalçıner

Wiliam L. Shirer, Hitler üstüne yazdığı kitabının önsözünde, şöyle diyor:

«Çağımızda eski silâhların yerini daha öldürücü silâhlar aldı. Eğer bir savaş çıkacak olursa, bu, ilk büyük saldırgan savaşı, intihara kararlı deliler elektronik bir düğmeye basmakla başlatacaklar. Ama bu savaş, uzun sürmeyecek ve başka bir savaş da olmıyacak. Çünkü artık ne fatihler, ne de fetihler kalacak: Yalnızca boş bir gezegen ve üzerinde yanmış insan kemikleri... hepsi o kadar...»

Evet, hepsi o kadar. Ama sararmaya başlıyan başaklar, yapraklanan ağaçlar, çiçeğe duran gül fidanı, güneş, ısınmış toprak, doğadaki bunca canlılık, yeniden doğuş. bilmem kaç milyar yıldır ısına soğuya durmamacasına yinelenen yeniden doğuş, yalanlar gibidir Amerikalı yazarın karamsar sözlerini. Keşke yalanlıyabilseydi. Keşke uçan kuşlar avutabilseydi hepimizi.

Daha yazımın başlangıcındaki bu umutsuz hava korkutmasın sizi.

Dileğim, yüzyılımızda savaşlar, hak sızlıklar, kırımlar ve açlık karşısında yazarın, sanatçının tutumu ne olmalıdır? Nasıl davranmamız gerekiyor? Onu belirtmek. Yüklendiğimiz sorumluluğun ağırlığını duyurmaz. Herkesten önce kendime söylemek istiyorum bütün bunları. Bu belirleme karşısında tutumumuza yeni bir yön kazandırmamız gerekiyor. Doğrunun, gerçeğin yönünü.

Yüzyılımız, dünyamız ve ülkemiz açısından yazar, ya da sanatçı, günümüzdeki kadar açık, seçik bir hesaplaşma dönemiyle karşı karşıya kalmamıştır. İşte bu açık seçiklik karşısında her yazar, her sanatçı, gününü yansıtmayı, tarihsel akış içindeki yerini belirlemeyi değerliyorsa, günümüz olay ve olguları önünde tam bir açıklılıkla kendi kendiyle, okurlariyle, seyircileriyle hesaplaşmak durumundadır. Üstelik, bu hesaplaşmada açık açık, yan tutmak (eylemsel ve düşünsel olarak, yoksulun, ezilmişin yanında olmakla, onunla haksızlıklara karşı elele savaşmakla yapabilir bunu ancak) bunu da namusluca belirtmek zorundadır.

Hesaplaşmanın dışında kalanlar, ya çıkarcıdırlar (daha çok da çıkarcıların uşaklığını yapmaktadırlar) korkaktırlar, ya da tarihsel bir aldanış ve körlük içinde avunmayı denemektedirler.

Hesaplaşmaya girişebilmek için, her şeyden önce bir noktada anlaşmamız gerekiyor: Çağımızda yazar, genel olarak da sanatçı, özgür müdür? Kısa ve kesin bir karşılıkla, hayır diyorum ben.

(En belirgin örnek diye, Vietnam'ı alıyorum.) Vietnam'da bugün, suçsuz bir çocuğun, silâhsız bir annenin kanı, haksızca akıtılıyorsa, her gün yüzlerle suçsuz çocuk, yüzlerle silâhsız anne, haince öldürülüyorsa, üstelik bir korkak sürüsü elindeki silâha güvenerek kendi çıkarı adına, yabancı bir toprağı sömürmek için yapıyorsa, bütün bunları yazmam, daha aşk şiiri... dinlemem bir ırmağın çağıltısını. Bir derenin şırıl şırıl akışını. Ay ışığını, yıldizli geceyi sevemem. Sevmem.

Ağıta durmalı bütün aşk şairleri şimdi. Haksız akıtılan kanın uğultusudur ırmaklardaki boğuk çağıltı, kandır akan bulanık sularında.

Yanlış anlaşılmasın. Ben; şairler, yazarlar, sanatçılar, işi gücü bırakıp Vietnam'ı yazsınlar; savaşın, zulmün tablolarını çizsinler demiyorum. Zaten Vietnamı yalnızca bir sözcük olarak şiirlere serpiştirmenin, kanla zulmün simgesel bir biçimde, herhangi bir temele, belirli bir yönteme dayandırmadan, arkaları boş görüntüler olarak, yazılarda sözünü etmeye kalkmanın, görüntüsel bir süsleme olarak kullanmanın ne önemi var? Aldatmacadan başka. Ama ekonomik dengesizliklerden, ülkesinin politik durumundan, toplumunun yapısından haberli olmak zorundadır yazar.

Yalnızca haberli olmakla da kalmamalı, belirtmeli bu durumu. Bir açla, bir tokun çelişkisi, duygusal yönünden çok, temelde ilgilendirmeli hepimizi. Bir ağlıyanla, bir gülenin zıtlaşmasını görebilmeliyiz. Bütün bunların günlük yaşantımız içinde nedenleri ve sonuçları açısından yönünü çizebilmeliyiz.

Bunu yapmazsak, kendi ülkemizdeki dengesizlikleri, toplumsal çelişkileri, sınıfsal zıtlaşmaları, yönetenlerle yönetilenlerin arasındaki ilişkileri görmezsek, bilmezsek; görüp bildiğimiz halde, göstermezsek, yazmazsak, açıklamazsak yazarlık sorumluluğundan kaçıyoruz, insan olmaya korkuyoruz, demektir. Bütün bunları bilip de susanlar, görüp de göstermiyenler, suçludur.

İçe dönüklüğün, kendi kendine yetmenin, yetinmenin, 19 uncu yüzyıl romanlarına özgü eskimiş birer kavram olmaktan başka bir özellikleri kalmadı günümüzde artık. Hem kendi kendini, hem de toplumu yıpratarak toplum zararına işleyecek hastalıklı duyarlıklara yer olmamalı çağımızda. Bunca hızlı bir çağ, bunca akılcı bir dönem, uyarıcı; bir anten kadar sağlam ve doğru yayın yapabilen duyarlıklar ister.

Ülkemizin somut olayları içinde ne derece özgür olabilir yazar? Sorumluluk yüklenmekten kaçmak, özgürlük değildir. Bir tek şiir de yazsak, iki satırlık bir söz de etsek, altına imzamızı koyduktan sonra, sorumluluk yüklendik demektir. Bu sorumluluk, insan olma sorumluluğudur. İnsan yüreğini yüceltmeye, ona onur kazandırmaya çalışma, sorumluluğudur. Yurdundan ve dünyadan haksızı, dolapçıyı, sömürücüyü, çıkarcıyı, kan dökücüyü, silâhlı korkağı kovma, kovabilme sorumluluğudur.

Temelinde ekonomik nedenler bulunan dünyadaki bütün bu küçük, küçük çatışmalar, bir gün gelir nükleer bir felâketi doğurabilir. Bu yüzden, çağımız yazarları her çağdakinden daha uyanık olmak zorundadır. Amerikalı yazarın çizdiği şu güzel ilkyaz günleriyle çelişen tablo, gerçekten korkunçtur, iğrençtir. Ama bu durum, bizi umutsuzluğa sürüklememeli; tersine, direnmeye bir çağrı olarak kabul etmeliyiz bu sözleri. Ben kendi adıma öyle yaptım.

Bütün bu çatışmaları, tutarsızlıkları, dengesizlikleri, toplumsal çelişmelerle sınıfsal zıtlaşmaların günlük olaylardaki yansıyışını, bütün korkunçluğu, iğrençliğiyle anlatabilirsek; gözler önüne serebilirsek, yığınları özel çıkarları uğruna kandırmaya çalışan çıkarcıların, politikacıların ipliği pazara çıkar. Dolaplarını döndüremez olurlar.

Yazar, sanatçı haksızlıklara direndikçe, korkaklar ister istemez geriliyecektir. Çünkü söz, her çağda silâha üstün gelmiştir. Altetmiştir onu. Haksızlığa, eşitsizliğe ne denli engel olunabilirse, ne denli savaş, zulüm ortadan kaldırılabilirse, o denli aşk şiiri yazmaya hak kazanır şairlerimiz. O denli geçerli olur aşk şiiri. Ilık ilkyaz günlerinin tatlılığı, uçan kuşların avuntusuyla güzellik, iyilik, doğruluk ve sonsuz bir mutluluk.

Ölü Çocuklara Ninni

Sennur Sezer

Bir diken
Küçük diken unutmadan acısını
Parlar - söner - parlar
Gün ışımadan
Dolar ağzıma
Saçlarındır dolar ağzıma
Çoğaldıkça kanımda çığlığın
Işıdıkça

— Bir erkek doğum ağrılarını bilemez
ne de bir yalnızlığı —

Sonra sevişmelerden kolay söz edilemez
Güller eskir
Ay ışığı
Çürür sedyelerde ölüler
Şiirlerden kovulur
Çünkü korkulur eskimesinden sevginin
Ovulup parlatılır sözler
Erir kurşun

— tohum toprağı birden
birden
delemez
inler —

Bu aç bir çocuğun payıydı
Yutamadık
Çok tuzlu
Kokuyor
Sonra dokunuyor derimizin parlaklığına
Sevişmelerimiz yarım kalıyor

— avunuyoruz bu bitmez şarkılarla
«ne kadar da yiğitiz»
«bu sabah ne güzelsin»
oysa toprak kuruyor —

Bir süre önce İstanbul Güzel San'atlar Akademisinde açılmış olan Bulgar Plâstik San'atlar Sergisinden Gondov Boris'in İŞÇİ Heykeli.

Gel Gör ki

Arif Damar

Bir Van Gölü akşamı nasıldır ki
Bulutlar nasıldır ki Torosların üstünden
Anadolu kıyıları nasıldır ki Karadeniz denizinden
Diyarbakır Kalesi nasıldır ki Urfa, Antep nasıldır ki
Finike'nin portakal bahçelerinde soluk almak
Bir muzu ağacından elimle koparmak
Mersin'de deniz nasıldır ki Erzurum'da kar yağarken

Gel gör ki
Bir özlemdir tokluk bile memleketimde
Kendimi bildim bileli
Gelecekte nasıldır ki

Kar Çiçeği

Orhan M. Arıburnu

Yüce dağların
Yüce doruğunda
Bir kucak karın örttüğü
Bir avuç toprak içinde
Bir küçük kar çiçeği
Doğuyor gök yüzüne sancılarla
Gümbür gümbür gümbürdiyerek
U m u t l a r l a . .

Bir küçük kar çiçeği
Sallıyor dünyamızı yerinden
Bir küçük kar çiçeği
Bir avuç toprak içinden

Yüce dağların
Yüce doruğunda
Yepyeni bir dünya doğuyor dünyamızdan
Altın ışıklarla
Altın yürekle
Sana
Bana
Bizlere
Yepyeni bir dünya doğuyor dünyamızdan

Çiçekler, çiçek oluyor şimdi
İnsanlar, İnsan

Yüce dağların
Yüce doruğundan
Yepyeni bir dünya doğuyor

V a r d a n
Y o k t a n . .

O.D.T.Ü. SOSYAL DEMOKRASİ DERNEĞİNİN CEVABI

7 Mayıs 1968 tarihli TÜRK SOLU gazetesinde çıkan «Cengiz Haksever'le Konuşma» başlıklı yazının bazı kısımlarını gerçeğe daha uygun bir şekilde açıklamak gerekiyor.

Yazının ilk kısımları, üç senedir O. D. T. Ü. öğrenci birliğini yöneten toplumcu grupları övüyor. Burada, toplumcu grupları eleştirmenin gereği yok, ancak üç senelik eylemleri ile O. D. T. Ü. nı devrimci, ağırlığı olan bir üniversite durumuna getirdikleri için kendilerini kutlarız.

Toplumcu grubun en önemli rakibi olarak Ortanın Solu Grubunu gördüğünü söyliyen Haksever, «Ortanın Solu ile birleştiğiniz ve ayrıldığınız konular nelerdir?» sorusuna; «O. D. T. Ü. deki ortanın solu, henüz görüşlerini doğru dürüst açıklamış değildir. (...) Anayasa ve demokrasinin savunulması dışında birleştiğimiz konu yok.» şeklinde belirsiz bir cevap vermiştir.

Biz, kendisinin kesin bir cevap vermekten niye kaçındığını anlıyamadık. Ortanın Solu görüşlerini defalarca açıklamıştır ve aramızdaki fark iyice belirlenmiştir. En başında bazı kavramların tanımlanmasında anlaşamıyoruz. Örneğin, bize göre modern anlamda gerçek demokratik sosyalist, Ortanın Solu politikasını benimsemiş kimsedir. Onlara göre ise, sosyalist, Marx'ın teorilerinden sapmıyan kimsedir. Bundan dolayı, kendilerinden «Aşırı Solcular» veya «Marksistler» diye söz etmek daha yerinde olur.

Tanımlanmasında anlaşamadığımız diğer bir terim de «Demokrasi» dir. Aşırı Solcular, Ortanın Solu'nun savunduğu demokrasiyi, yine Marx'ın etkisi altında kalarak, «Burjuva Demokrasi»si diye vasıflandırıyorlar. Ortanın Solu ise onların burjuva olmayan, gerçek demokrasi tipi olarak örnek gösterdikleri Doğu Avrupa ülkelerindeki demokrasiyi kabul etmiyor.

Temelden anlaşamadığımız önemli konulardan biri de, ekonomik alanda, Devlet - Halk ilişkileridir. Biz ekonomik güç kimdeyse, siyasî güç de ondadır anlayışiyle hareket ederek, ekonomik gücün halkta olmasını (Sosyalizm), dolayısiyle siyasî gücün de halkta olmasını (Demokrasi) savunuyoruz, yani, sosyal demokratız. Devlet ise, plân yaparak piyasayı düzenlemek ve kontrol etmekle görevlidir. Aşırı Solcular ise, piyasanın tamamen devletin elinde olduğu bir sistemi, diğer bir deyişle, Devlet Kapitalizmini savunuyorlar. Örneğin kasım 1967 de çıkan Özel Yüksek Okullar sorunu üzerine bildiri yayınlayan Sosyalist Fikir Kulübü, bu okulların devletleştirilmesi gerektiğini belirttiler. Sosyal Demokrasi Derneğinin ODTÜ. gazetesinde çıkan yazısında ise, devletleştirmenin tek çıkar yol olmadığı, önce bu okulların akademik yeteneklerinin, finansmanlarının ne kadar olduğunun araştırılması ve bunlara göre bir karar verilmesi gerektiği belirtiliyordu. Bu örnek, kimin bilimsel, akılcı, kimin duygusal hareket ettiğini açıklar.

Şu anda, Ortanın Solu ile Marksistlerin birleştiği temel konunun, Millî Demokratik Devrimin gerekliliği olduğu söylenebilir.

«Eylemde de birleşmek gerek. Birbirine az ya da çok benzer şeyler söylemek, aynı görüşte olduğumuzu göstermez» diyor, Haksever. Doğru. Fakat eylemde bulunmanın maddî olanaklarla oranlı olduğunu bilmeleri gerekir. Sosyalist Fikir Kulübüne 6.000 TL.; Sosyal Demokrasi Derneğine 150 TL. veren bir Öğrenci Birliği başkanının yukarıdaki sözleri, bir samimiyetsizlik örneğidir.

Son olarak Hakseverin Öğrenci Birliği seçimleri hakkında söylediklerine bakalım: «Eğer ODTÜ. öğrencisi, duygusal hareket etmez, akılcı olursa, toplumcu grubun üç yıllık deneyi ortada olduğuna göre, Tplumcu Grubun kazanması en doğal sonuçtur.» Seçim sonuçlanmıştır, Ortanın Solu Grubu, tek başına toplumcu ve sağcıların aldığı oyların toplamından 114 fazla oy almıştır. (Ortanın Solu: 1636, Toplumcu: 1178, Anadolu: 344). Bu büyük farkı ODTÜ. öğrencisinin duygusallığı ile değil, kendi tutumları ile izah edeceklerini umarız.

Millî Demokratik Devrimin öncülüğünü yapan gazetenizin, bu devrimi gerçekleştirmek çabasında olan bütün sol kuruluşların fikirlerine yer vermesi gerektiğinden, bu yazımızı yayınlıyacağınızı umarız.

Saygılarımla.

ODTÜ. Sosyal Demokrasi Derneği
2. Bşk. Osman Coşkunoğlu

Bir gazetenin Türk Subaylarına provokasyonu

Gazetenin ismi, Son Havadis. 18 Mayıs tarihli. (En küçük rütbeliden en büyük komutana kadar ordunun fikri, NATO'ya evet) manşeti 6 ncı sayfanın başında 1. sayfanın başında da şu klişe var: «Asal; orduya, okula, camiye politika sokmayacağız».

1. sayfada söyleneni 6. sayfada bozan bu yazı emperyalizme satılmışlığın bütün özelliklerini taşımaktadır:

«Ordumuzun bilhassa NATO'ya girişimizden sonra (.....) ot yataklar, sabahları tanesiz mercimek çorbası ve hangi yemek olduğu belli olmayan karavana, artık acı bir hâtıra olarak mazide kalmıştır» diyecek kadar satılmışlığını ortaya koymaktadır. Yâni bu millet ordusunu beslemekten âcizdir, ordumuzu ancak NATO'nun sayesinde besleyebiliyoruz.

Ordumuz sorumlularının, millette ordu arasına nifak sokan, millî onurumuzu ayaklar altına alan bu iktidar organına, gerekli tepkiyi göstereceklerine eminiz.

Bizim bildiğimiz kadarı ile gayet ağır koşullarda olmasına rağmen devlete ödediği vergilerle ordumuzun karnını bu fakir millet doyurmaktadır. Ve bütçenin üçte birini Millî Savunma masrafları kapsamaktadır.

Yazı sonlara doğru, yetkili subayların istisnasız «NATO'ya evet,» dediklerini, «NATO gibi teşekküle girmemiş olsaydık, silâhlı kuvvetlerimiz herhalde bugünkü imkânlara ancak elli yıl sonra erişebilirdi» gibisine milletin kendine güvenini yitiren beyanlarını Türk subayının ağzından yapacak kadar pervasızlaşmaktadır.

Kimdir bu yetkili subaylar? Tabiî, belli değil. Ama, kimdir bu gazetenin sahibi, tamamen belli:

Bu zatı muhterem Kemal Pekün'dür. 1950 den bu yana Adana'dan meşhur iş adamı Hacı Ömer'in ortağıdır. Ve DP yi desteklemektedir. Celâl Bayar'ın tavassutu ile Sanayi Bankasından on milyon dolarlık bir kredi sağlayıverir. O zamanki Demokrat Partinin tutumu, mümkün olduğu kadar bol milyoner yetiştirmektir. Bu arada iflâs halindeki Bossa da kalkınmalıdır. Beher dolar, 280 Kr. tan ödenecektir. Oysa, kısa bir müddet sonra dolar 9 liraya çıkacaktır. Yâni, Kemal Pekün ve ortağı daha işin başında 60 milyon lira kâr sağlamıştır. Türk lirası olarak sağlanan krediler ve daha sonraki dolar imkânları bu ortaklığı daha da semizleştirecektir. Bossa, kısa zamanda 180 milyonluk bir tesis olmuştur. Ve ayni hızla gelişmiştir.

Artık Kemal Pekün, Adana İl Başkanı olmalıydı. Oldu.

27 Mayıs, Celâl Bayar partisinin ileri gelenlerini baştan biraz üzmüş ama sonradan yakalarını bırakıvermişti. Kemal Pekün, politikaya daha aktif katılabilmek için Bossodaki hisselerini satar ve Cemil Sait Barlas'tan Son Havadis gazetesini satın alır. Türkeş'in yıldızının parladığı anlarda Son Havadis, Peyami Safa'dan Gökhan Evliyaoğlu'na kadar Turancıların karargâhı olmuştur. Türkeşçilere dayanıp eski velinimetleriyle ilişkilerini ancak bu yoldan sürdürebilir. Bir ara da Ali Fuat Başgil'i putlaştırabilmek için hummalı bir eylem göstermesi gerekti.

Gökhan grubunun Yeni İstanbul gazetesine transferinden sonra Kemal Pekün AP İstanbul İl Başkanı olduydu. AP yöneticileri Amerikan emperyalizminin yurdumuzdaki savunuculuğunu yapmak için birbirleriyle yarıştaydılar. Ve ellerini Türk subaylarının apuletlerinde dolaştırmağa başlamışlardı.

Yüksek Öğretmen Okulu Tiyatro Kulübü Tüzüğü

BÖLÜM I : KURULUŞ VE AMAÇ

MADDE I — Örgütün adı ve merkezi : Adı Yüksek Öğretmen Okulu Tiyatro Klübüdür. Ankara Yüksek Öğretmen Okulunda faaliyet gösterir 14.5. 1968 tarihinde kurulmuştur.

MADDE II — Örgütün amacı :

a) Yüksek Öğretmen Okulunda Tiyatro çalışmaları teşvik etmek,

b) Toplumsal sanatı ve özellikle toplumsal tiyatro konusunda incelemelerde bulunmak,

c) Örgütün çalışmalarını halka iletmek,

d) Bu amaçlarla ilgili olarak yayınlarda bulunmak, tır.

MADDE III — Örgütün Kurucuları :

Adı, Soyadı	Tabiyeti	Mesleği	Doğum yeri, Tarihi	İkametgâhı	
Basri PİŞKİN	T.C.	Öğrenci	Zile — 1948	Yüksek Öğ. Ok. Beşevler - Ank.	
Nadir DÖNMEZ	T.C.	»	Kemah — 1948	»	»
Nail ŞAHİN	T.C.	»	Bozuyük — 1948	»	»
Yüksel USLU	T.C.	»	Seyitgazi — 1949	»	»
Zeki ÜLGEN	T.C.	»	Ayancık — 1946	»	»

BÖLÜM II — ÜYELER

MADDE 4 — Örgüte üye olma koşulları:

a) 18 yaşını bitirmiş olmak,

b) Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi olmak,

c) Örgüte üye olabilmek için örgütte bulunan en az üç kişinin onayı alınmış olmaktır.

MADDE 5 — Örgütten üyeliğin düşmesi için:

a) Ayrıldığına dair yazı ile müracaat edilmesi gerekir.

b) Üç ay üyelik ödentisini ödemiyenler de üyelikten çıkarılır.

BÖLÜM III — KURULLAR, Görev ve Yetkileri:

MADDE 6 — Örgütte işleri yürüten dört kurul vardır.

a) Genel Kurul,

b) Yönetim Kurulu

c) Denetleme Kurulu,

d) Onur Kurulu.

MADDE 7 — Genel Kurul yılda bir kez toplanır.

a) Toplantı günü, yeri saati toplantı gününden üç gün önce mahallî bir gazetede ilân edilir.

b) Belirtilen günde çoğunluk sağlanamazsa toplantı üç gün sonra aynı yer ve saatte yapılır.

c) Genel Kurul çalışmalarını yönetmek üzere bir başkan, iki yazman seçilir.

d) İlk Genel Kurul kuruluş gününden sonra en geç bir yıl içinde toplanır.

MADDE 8 — Genel Kurulun yetkileri :

a) Örgütün geçen dönemdeki çalışmalarını inceleyerek gerekli kararı almak,

b) Örgüt hesaplarını ve denetleme kurulu raporunu inceleyip yönetim kurulunu aklamak,

c) Örgüt, yönetim, denetim ve onur kurullarını seçmektir.

MADDE 9 — Örgütün yönetim kurulu 5, denetim 3, ve onur kurulu üçer kişi olmak üzere genel kurulca gizli oyla seçilir.

MADDE 10 — Yönetim Kurulu kendi üyeleri arasından bir başkan, başkan yardımcısı, yazman ve sayman seçer.

MADDE 11 — Yönetim Kurulu örgütün her türlü çalışmalarını yürütür.

MADDE 12 — Örgüt başkanı örgütün tüzel kişiliğinin temsilcisi olup, örgüt adına imza atar. Yönetim kurulu toplantılarına başkanlık eder.

MADDE 13 — Yönetim kurulu kararıyla dışardan örgüte yararlı olabilecek kişiler alınabilir.

BÖLÜM IV — ÖRGÜTÜN GELİRLERİ

MADDE 14 — Örgütün gelirlerini, üyelik ödendilerinden, bağışlardan ve temsil biletlerinden elde edilen paralar teşkil eder.

BÖLÜM V — HESAP İŞLERİ

MADDE 15 — Örgüt bütçesi yıllık gelir ve giderleri göstermek üzere düzenlenir. İki genel kurul arasında uygulanır.

MADDE 16 — Para işleriyle örgüt adına kimlere yetki verileceğini yönetim kurulu kararlaştırır.

BÖLÜM VI — ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

MADDE 17 — Dernekte şu defterler tutulur.

a) Üye kütükleri,

b) Yönetim Kurulu karar defteri,

c) Gelir ve gider defteri.

MADDE 18 — Üye aidatı en az 250 kuruştur.

MADDE 19 — Örgüt siyasetle uğraşmaz.

BÖLÜM VII — TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ VE ÖRGÜTÜN DAĞITILMASI

MADDE 20 — Örgüt tüzüğünün amaç maddesi değiştirilemez. Diğer maddeler genel kurulda üye sayımının üçte iki çoğunluğuyla değiştirilebilir.

MADDE 21 — Örgüt dağıtılır veya dağılırsa tüm varlıklar Kızılaya verilir.

MADDE 22 — Bu tüzük Kurucularca onaylandığı tarihte yürürlüğe girer. T.S. 53

DOST GECESİ

25 Mayıs günü saat 20,30 da

Açık Hava Tiyatrosunda

MAHSUNÎ, İHSANÎ, MUHLİS AKARSU, HÜSEYİN KAÇIRAN FERMANÎ, RUHİ SU, RAHMİ SALTIK, ALİ BÜYÜKUZUN, NESİMÎ. (T.S. 54)

ODEON PLÂK iftiharla sunar

Hadise yaratan plâk

AŞIK FERMANİ

947 — AVRADINI

Ne ararsan insandadır.

(T.S. 55)

İyi plânlanan ve yürütülen bir reklâm ve tanıtma faaliyeti bir müessese için masraf kapısı olmaktan çıkar, karşılığını kat kat getirir.

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1, kat. 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

Basın 16637/57

TÜRK SOLU — Haftalık Gazete ☆ Sahibi Şerif Tekben ☆ Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ahmet Say ☆ Teknik Yönetim: Bora Gözen ☆ Abone adresi: Babıâli Cad. No. 29 İstanbul, Tel.: 27 39 61 ☆ İdare yeri: Meşrutiyet Cad. Altın Han No. 17 ☆ Dizgi ve baskı: Son Telgraf Matbaası, İstanbul. Tel.: 27 54 12 ☆ İstanbul dağıtımı : Fuat Büte, Tel.: 27 89 49 ☆ Ankara dağıtımı: Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi ☆ Ege Bölgesi Dağıtımı: Orhan Özşişman, İzmir Anadolu dağıtımı: Sabri Özakar, İstanbul Tel.: 27 23 68 ☆ Yıllık abonesi: Yurt için 20 TL. Avrupa uçak: 60. Amerika uçak: 150. İlân santimi 20 TL. Yayın ilânları %50 indirimlidir